

- 3,15-19 1T 153; 6T 426-7 (3TT 60)
- 3,16 7BC 970; 1T 482; 5T 76-7,104 (2TT 17); 6T 408 (3TT 15); 9T140
- 3,17 CS 22; CW 33,36; DA 300; EW 118; GC 388; GW 310; MB 7; 2SG 229;
1T 190,407 (1TT 158),591; 2T 141,395,489; 3T 201,210,255 (1TT 330),
307,451; 5T 101 (2TT 14); 682 (2TT 292); 6T 82
- 3,17.18 COL 117,158; DA 280; 1T 331; 5T 214-15 (2TT 69), 265 (2TT 98);
8T 104-5,250 (3TT 253)
- 3,17-19 LSM 413-4
- 3,18 COL 311; CS 136; CT 42,349; CW 114,156,175; Ev 632; GW 419; LS
329; ML 311; PK 188 (ChS 157); SD 259; LSM 142; 2SM 25,211; 1T
166; 2T 36; 3T 254 (1TT 329), 535-6; 4T 37,559 (CH 402), 584
(1TT 582), 615; 5T 81 (ChS 49); 233 (2TT 75); 6T 196-7 (2TT 455),
294 (ChS 39), 368 (3TT 34); 8T 193 (3TT 237); 9T 130 (3TT 348);
TM 149
- 3,19 MB 11; 2SM 81; 1T 141-6 (1TT 40-5), 165,167,569; 2T 293; 3T 256
(1TT 331), 258 (1TT 333); 5T 683 (2TT 293); 6T 368 (3TT 33); TM
467
- 3,20 AA 587; AH 350; COL 235,237; CSW 61 (2TT 557); CT 369; DA 161,
489-90,804; GC 58; LS 160; MB 151; MH 151; MH 516; ML 157; SC 99;
SD 238; 2SG 220,227; LSM 325; 2T 216-7 (1TT 85-6), 224; 3T 384
(1TT 362); 543 (1TT 427); 4T 124; 5T 719; 6T 262 (2TT 500).
- 3,20.21 MB 17.18; LSM 107; 1T 143-4 (1TT 42-3),188
- 3,21 AA 543,589; 6BC 1112; 7BC 929,966; COL 117; DA 549; FE 180; GC
416; GW 39 (ChS 235); MYP 116,272; SL 94; LSM 409; 1T 303 (1TT
101),680; 2T 453-4 (1TT 265); 3T 336 (SD 154),365 (1TT 349);372,
374 (1TT 357),453,491 (CD 59,163; CH 574; Te 21; 1TT 421); 4T
38-9,215,235; 5T 511; 6T 298; Te 82,190,282.

4. KAPITOLA

1. Potom. Tj. po tom, co Jan viděl vidění ze Zj 1,10-3,22. Slovo "po-
tom" nenaznačuje žádný chronologický vztah mezi závěrečnými událostmi
předcházejícího vidění a viděním, které má být zjeveno.

Viděl jsem. Výraz, kterým Jan opětovně uvádí nové scény, nebo důležité
symboly (viz pozn. ke Zj 1,2).

Dveře. Vedoucí zřejmě k trůnní síni vesmíru (viz v.2; srovnej s pozn. k
v. 5).

V nebi. Protože hledě z nitra viděl Boží trůn, musely to být dveře oteví-
rající se do trůnní síně vesmíru. Tato síň byla ztotožňována s nejsvětěj-
ším místem nebeské svatyně (svatyní svatých).

Z pozorování stavu církve na zemi (Zj 1-3) Je nyní Janova pozornost obrá-
cena k symbolickému vidění Božího trůnu v nebi. Popis Božího trůnu a scé-
ny kolem něj ve Zj 4 a 5 je třeba vykládat spíše symbolicky než doslovně;
je to jasné např. ze Zj 5 a 6, kde je Kristus představen jako "Beránek,
jako zabitý, který měl sedm rohů a sedm očí", a přece živý a schopný při-
jít a vzít knihu z Boží ruky. Protože jde zřejmě o vysoce symbolickou po-
dobu, vyplývá z toho, že celou prorockou událost je třeba vykládat také
symbolicky. V symbolech se prorok může vznášet nad světskými a hmotnými
předměty lidského života a dosáhnout vyšší myšlenkové a citové úrovně ne-
beskými dojmy, které unikají výrazovým možnostem jazyka (viz pozn. k Ez
1,10).

Hlas první. Význam originálu je jasněji vyjádřen takto: "Hle... předešlý
hlas, který jsem slyšel jako hlas polnice, mne oslovil..." Tento hlas je

nepochybně hlasem ze Zj 1,10; , který uvádí první vidění a nyní druhé.

Vstup sem. Je to pozvání, aby Jan vstoupil do vidění, kde jsou smysly od-poutány od pozemského okolí a usměrněny k nebeským věcem.

Potom. To neznamená nutně po naplnění předcházejícího vidění, ale z hle-diska doby, ve které Jan žil. Proto toto slovo odpovídá onomu ze Zj 1,1 (viz pozn. tamtéž).

2. U vytržení ducha. Řec. en pneumatí (viz pozn. ke Zj 1,10). Jan vstupuje do vidění podruhé. Není možno zjistit, jak dlouhá doba uplynula mezi prvním a druhým viděním.

Postaven byl. Trůn je vždy připraven.

Jeden seděl. Jan v uctivé zdrženlivosti nepopisuje Vládce vesmíru nijak antropomorfsky, ale jednoduchým přičestím katēmenos = sedící, bez bliž-šího označení, kdo sedí. Jednoduše naznačuje, že na trůnu byl někdo přítomen. Taková zmínka o Otci stojí v příkrém protikladu s podrobným popi-sem Syna (Zj 1,13-16); Syn má však lidskou i božskou přirozenost a je mož-no tedy ho patřičně popsat lidskými výrazovými prostředky. Viz v. 3; srovnej se Zj 6,16; 7,10.

3. Ten, kterýž seděl. (Zde se opět používá přičestí - viz pozn. k v.2.)

Kamení jaspidu. Řec. iaspis, neznamená přesně dnešní jaspis, ale kámen, který popsal starý přírodovědec Plinius a označil za průsvitný nerost (Na-tural History XXXVII). Když chce Jan popsat zářivé barvy, stále se obrací ke drahokamům, protože sluneční paprsky na takových kamenech odrážely zá-řivé barvy známé člověku té doby. V tomto verši iaspis pravděpodobně chce vyjádřit jasné, oslňující světlo, které je spíše pozoruhodné pro svůj lesk než pro barvu.

Sardius. Nebo snad jiný kámen červené barvy. Plinius (tamtéž) poznamená-vá, že tento kámen se nacházel v Sardách a z toho se odvozovalo i jeho jméno. Tu vystihuje zářivé, červené světlo.

Duha. Srovnej s Ezechielovým viděním Božího trůnu (Ez 1,26-28).

Na pohledění podobná smaragdu. Tj. zelené barvy. Záře světla vycházející z přítomnosti na trůnu je naznačena jemným zeleným světlem obklopující duhy. Tato duha představuje spojení spravedlnosti a milosrdenství, což jsou charakteristické vlastnosti Boží. (Viz Ed 115; srovnej COL 148)

4 Trůnů. Řec. thronoi. 24 starců sedí na 24 trůnech kolem Božího trůnu.

Čtyřmécítma starců (dvacetčtyři starců). Tuto scénu připomíná Iz 24,23: "Kral vati bude Hospodin zástupů... před starci svými slavně." Skutečnost, že starci jsou oděni v bílém rouchu, což může být symbolem spravedlnosti (viz pozn. k Zj 3,4), a mají na hlavách "koruny" (stefanoi - vítězství; viz pozn. ke Zj 2,10), vedla některé k názoru, že tito starci představují vykoupené.

Podle jednoho výkladu popis nebeského trůnu ve Zj 4 a 5 patří před začátek událostí symbolizovaných sedmi pečeti. A na základě toho jsou 24 starci lidé; znamená to, že museli být lidmi už v nebi v době Janově. Adventisté je často ztotožňovali se svatými, kteří vstali z hrobů při Kristově vzkříšení (Mat 27,52-53; viz Ef 4,8), protože jde o skupinu, o níž se ví, že už byla vzkříšena. Hlavní vzkříšení je stále v budouc-nosti (1 Tes 4,16). Je proto jisté, že přítomnost lidských bytostí v ne-bi není možno brát jako důkaz, že vzkříšení všech vykoupených musí před-cházet všechny události symbolizované v pečetích.

Jiný výklad srovnává 24 starců s 24 zástupci levitského kněžství. Jako kněží sloužili před Bohem v pozemské svatyni, tak viděl Jan 24 starců

sloužit ve svatyni nebeské. Podle dalšího náhledu symbolizuje 24 starců Izrael v jeho plném smyslu (viz pozn. ke Zj 7,4) - dva starší z každého pokolení, jeden symbolizující doslovný Izrael, Boží lid před křížem, druhý duchovní Izrael, křesťanskou církev, Boží lid po kříži. Je tedy možno je srovnat s 12 patriarchy a 12 apoštoly. Toto vidění chce zdůraznit symbolický charakter těchto postav a ne doslovné svaté už nyní v nebesích přítomné (viz pozn. k v. 1).

Někteří vykladači vidí ve 24 starcích anděly, ne lidské bytosti. Poukazuje na to, že starci jsou představeni při přisluhování modliteb svatých (Zj 5,8), dílo, které by podle nich sotva bylo svěřeno lidem.

V roucha bílá. Viz pozn. ke Zj 3,18.

Zlaté. Zde snad jednoduše náznak vzácnosti.

Koruny. Viz předcházející pozn. o "24 starcích".

5. Blýskání, a hromobití, a hlasové. Obvyklý výraz u Jana (viz Zj 8,5; 11,19; 16,18), pravděpodobně naznačuje moc a majestát (viz Job 37,4.5; Ž 29,3.4; Ez 1,13).

Sedm lamp ohnivých. Viz pozn. ke Zj 5,6. I když jde o povrchní podobnost se sedmi zlatými svícny ze Zj 1,12, nazývají se zde svítidla "lampami" (lampades) a ne svícny (lychnia) (viz pozn. ke Zj 1,12). A co více, jasně se říká, že představují sedm Božích duchů, zatímco svícny z 1. kapitoly představují sedm sborů (viz v. 20). Na základě tohoto symbolu někteří ztotožňovali "dveře" (Zj 4,1) s dveřmi otevírajícími se do prvního oddělení nebeské svatyně.

Sedm duchů. Viz pozn. ke Zj 1,4.

6. Moře sklené. Tento popis má mnoho společného s Ezechielovým viděním Božího trůnu, který na "obloze" (Ez 1,26). Za starých časů bylo sklo mnohem vzácnější než dnes. Zde představuje jasný, křišťálový povrch, na kterém stál trůn.

Křišťálu. Řec. krystallos, slovo znamenající buď křišťál, bezbarvý, průhledný minerál, nebo led. Jan viděl zářivé prostranství majestátně odrážející červenou a zelenou zář kolem trůnu. Srovnej s viděním Ezechiele (Ez 1,22).

U prostřed trůnu. Snad jako Ezechielovi cherubíni (Ez 1,22.26) jsou tato zvířata pod trůnem a kolem něj. Tento symbolismus odpovídá staré semitské představě. Podobně jeden sarkofág z Byblu z konce 2. tisíciletí př. Kr. představuje semitského krále na trůnu, kterého nese zvířecí cherub. (Viz W.F. Albright: "What Were the Cherubim?" - Kdo byli cherubíni?, The Biblical Archeologist 1,1 - únor 1938, str. 1-3) Viz Ž 80,2; 99,1; Iz 37,16.

Zvířata. Řec. zōa = živé bytosti. Slovo zōa nenaznačuje, o jaký druh tvorů jde. Velmi se však podobají tvorům z Ezechielova vidění (viz pozn. k Ezech 1,5-26), které Ezechiel nazývá cherubíny (Ez 10,20-22).

Plných očí. Viz Ez 1,18; 10,12. Je tomu možno rozumět jako symbolu inteligence a ustavičné bdělosti nebeských bytostí. Protože symbolika očí je zřejmě odvozena z Ezechiele, je možno jí rozumět i na pozadí hebrejského myšlení. Ve Starém zákoně je devětkrát použito hebrejské slovo ajin = oko ve smyslu "barva", "lesk" (Přís 23,31; Ez 1,4.7.16.22.27; 8,2; 10,9; Dan 10,6). Je zde náznak, že při popisu čtyř zvířat "plných očí" má Jan na mysli, že jejich zjev má zářivý lesk.

7. Lvu. Každá ze čtyř bytostí se objevuje s jednou tváří, která charakterizovala každého cherubína v Ezechielově vidění (viz Ez 1,10; 10,14). O významu těchto symbolů viz pozn. k Ez 1,10.

8. Šest křídel. Cherubíni z Ezechielova vidění měli po čtyřech křídlech (Ez 1,6; 10,21), zatímco serafíni z Izaiášova vidění měli po šesti (Iz 6,2). Křídla mohou naznačovat rychlost, s jakou Boží nebeské bytosti vykonávají své poslání (viz Žid 1,14).

Plných očí. Viz pozn. k v. 6.

Nemají odpočinku. Lidé obvykle pracují ve dne a odpočívají v noci, avšak "nespí ten, který ostříhá Izraele" (Ž 121,4). Boží moc, udržující vesmír, nikdy neustává.

Dnem i nocí. Noc přerušuje lidskou činnost, nemá však žádný účinek na neustálý proud chválení Boha vycházející z úst čtyř nebeských bytostí.

Svatý, svatý, svatý. Podobně volají i serafíni v Izaiášově vidění (viz pozn. k Iz 6,3). Není žádného rozumného důvodu, abychom toto trojnásobné chvalořečení vztahovali na Trojici, protože se to týká bytostí na trůnu, Otce. Druhá a třetí osoba je zde představena jinými symboly (viz Zj 4,5; 5,6).

Pán Bůh všemohoucí. Viz pozn. ke Zj 1,4.

Kterýž byl, a jest, i přijítí má. Viz pozn. ke Zj 1,4.

9. Zvířata. Viz pozn. k v. 6. Vyřknutá chvála je antifonická. Začíná u nebeských bytostí nejbližších Bohu.

Vzdávala... díky činění. Nebeské bytosti jakož i lidé dluží Bohu vděčnost, neboť on jim dal život. Existují z jeho dobré vůle. Bůh nic nedluží svým tvorům, oni však jemu vše.

Sedícímu. Viz pozn. k v.2.

Živému na věky věků. Srovnej starozákonní výraz "živý Bůh", "je... Bůh živý" (Joz 3,10; Ž 42,3; 84,3). Bůh je pramenem všeho života a skutečnost, že "žije na věky", je základem jeho ustavičné péče o svět (viz pozn. k Jan 1,4; Zj 4,8).

10. Čtyřmécítma starců. Viz pozn. k v.4.

Sedícího na trůnu. Viz pozn. k v. 2.

Živému na věky věků. Viz pozn. k v.9.

Metali koruny své. Viz pozn. k v.4.

11. Hoden jsi. Bůh je "hoden" přijmout slávu od svých tvorů, protože jim dal život i všechno, co mají. Stvořil je.

Pane... Jiné rukopisy uvádějí "náš Pane a Bože". Ti, kteří zastávají názor, že 24 starců znamená lidské bytosti, poukazují na to, že to může mít určitý význam, když slovo kyrios = Pán, říkají starší a ne čtyři bytosti, protože kyrios je řecké slovo pro hebrejský ekvivalent Jahve, Boží jméno, pod kterým se zjevoval svému lidu sám Bůh (viz 2 Moj 6,2.3). Říká, že takové oslovení je obzvlášť vhodné pro lidi. Viz LBC, str. 171.172.

Pro vůli tvou. Bohu se zalíbilo stvořit svět a své tvory obdařit životem. Viděl, že to bude dobré. Ve vesmíru nechtěl zůstat sám. Našel zalíbení v tom, aby vesmír byl plný rozumných bytostí, které budou umět ocenit a zrcadlit jeho nekonečnou lásku a jeho dokonalý charakter. Takový byl jeho záměr při stvoření.

Trvají, i stvořeny jsou. Textová kritika dává přednost minulému času. Užitím minulého času Jan nepochybně naznačuje existenci vesmíru poté, co jej Bůh stvořil. Bůh všechno stvořil a nyní to udržuje (viz pozn ke Kol 1,17).

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 4

3. Viz pozn. ECW k Řím 4,24-26.

4. kapitola

4,2,3 PP 107
 4,3 5BC 1133; 6BC 1172; 7BC 989; Ed 115,178; MH 94; PK 370; 3SG 75;
 6T 340 (CM 56; 2TT 555); 8T 23 (3TT 213); TN 157
 4,5 GC 414.415; PP 356; SR 377
 4,8 CT 402; GC 645
 4,10 EW 295 (SD 367)
 4,11 GC 437; PK 70

5. KAPITOLA

1. Viděl jsem. Viz pozn. ke Zj 4,1. Tato kapitola patří do téhož rámce jako kapitola 4. Avšak tam, kde kap. 4. zeširoka popisuje scény kolem Božího trůnu, 5. kapitola se soustřeďuje na Beránka a zapečetěný svitek.

"Pátou kapitolu Zjevení je třeba důkladně studovat. Má velký význam pro ty, kteří budou hrát roli v Božím díle v těchto posledních dnech" (9T, 267; viz pozn. k v.7.13).

Sedícího na trůnu. Viz pozn. ke Zj 4,2.

Knihu. Řec. biblion = svitek, kniha. Novozákonní knihy byly většinou papyrusové svitky a Jan nepochybně viděl nějakou podobnou "knihu". Až do 2. století po Kr. nebyly známy knihy jako svazky listů na jednom okraji pevně spojených. Viz 5BC, str. 113.

Vnitř i zevnitř. Někteří vykladači navrhuji dávat čárku za slovo "vnitř", spíše než za slovo "zevnitř". Potom by to znamenalo, že kniha byla vevnitř popsána a zapečetěná zvonku.

Podle naší punktace by text znamenal, že svitek byl popsán po obou stranách. Zdá se, že tento výklad zasluhuje pozornost ze dvou příčin. Předně řecký výraz esōthen kai opisten = zevnitř i zvonku se zdá být výrazovou jednotkou dvou podobných příslovcí, což by naznačovalo, že i významově patří k sobě. Zadruhé, staré papyrusové svitky málokdy přesahovaly 30 stop délky. Obvykle byly psány jen vevnitř, avšak pro nedostatek místa se někdy používala i vnější strana papyru, když byl text delší a přesahoval prostor ke psaní. Zdá se, že v uvedeném verši jsme v podobné situaci, což by naznačovalo, že pro záznam obsahu nebylo uvnitř "knihy" dost místa.

Sedmi pečetmi. Číslo sedm je symbolem dokonalosti (viz pozn. ke Zj 1,11), tj. náznak, že "kniha" byla dokonale zapečetěna. Vlastně ji kromě Beránka nemohl nikdo otevřít (viz Zj 5,3.5).

Podle COL, str. 294: Rozhodnutí židovských vládců zavrhnout Krista "bylo zaznamenáno v knize, kterou Jan viděl v ruce Toho, který sedí na trůnu". Zřejmě tedy zapečetěná kniha znamená více než jen nějaký záznam královský z období křesťanské církve, i když proroctví ze Zjevení se obzvláště týká této epochy. Viz pozn. ke Zj 6,1.

2. Kdo jest hoden. Možnost otevření knihy není otázkou síly nebo důstojnosti či postavení, ale vítězství a mravní hodnoty (viz pozn. k v.5; srovnej se Zj 4,11).

3. Nikdo. Řec. oudeis - ani jeden, a to nejen z lidí, ale ani ze všech vesmírných bytostí.

Na nebi. Tato slova chtějí označit celý Boží vesmír.

Pohleděti do ní. To znamená číst v ní a odhalit její obsah.

4. Já plakal jsem velmi. Tato slova jsou výrazem Janovy silné citové reakce na drama, které právě probíhalo před jeho zrakem. Co viděl a slyšel, bylo pro něj krajně skutečné.

Nikdo. Řec. oudeis, viz pozn. k v.3.

Hoden. Viz pozn. k v.2.

Čísti. Některé rukopisy toto slovo vynechávají.

5. Z těch starců. Viz pozn. ke Zj 4,4.

Neplač. Nebo "přestaň plakat". Řecký text naznačuje, že Jan už plakal.

Lev... z pokolení Judova. Tento název se pravděpodobně opírá o 1 Moj 49, 9. Kristus pocházel z pokolení Judova (viz pozn. k Mat 1,2). Obraz lva znamená sílu (Zj 9,8.17; 10,3; 13,2-5) a Kristus zvítězil (viz dále pozn. k pojmu "zvítězil") ve velkém boji proti zlu. To jej opravňuje otevřít knihu (viz pozn. ke Zj 5,7).

Dále lze poznamenat, že v úloze "lva z Judova pokolení" se Kristus objevuje jako Ten, který "zvítězil", vítěz, ochránce Božího lidu. Ve v.6. se objevuje jako "Beránek zabitý", ten, který je vykoupil.

Kořen Davidův. Tento název je odvozen z Iz 11,1.10, kde se mluví doslovně o "výhonku z vinného kmene (LXX: kořene) Izai" a "kořen Izai", Davidova otce. V Řím 15,12 Pavel používá tento pozdější obraz na Krista a ukazuje, že Kristus byl druhý David. David byl nejslavnější král a vojenský hrdina Izraele. V davidovské koncepci mesiáše byla představa dobyvatele, který obnoví izraelské království (Mat 21,9; srovnej se Sk 1,6). I když Kristus neobnovil pozemské království Židů, jeho vítězství ve velkém sporu se satanem obnovuje království v nekonečně větším a důležitějším smyslu. Proto je z hlediska tohoto textu tento název nejpriléhavější.

Zvítězil. Řec. nikaō = zvítězit, být vítězem. To je přímý poukaz na Kristovo vítězství ve velkém sporu se satanem, které je základem jeho práva otevřít knihu. Protože to nikdo v celém vesmíru nemohl udělat, (v. 3), jeho vítězství je jedinečné. Anděl nemohl zaujmout Kristovo místo, protože základním problémem tohoto velkého sporu je čest Božího charakteru, vyjádřená v jeho zákoně. Ani anděl, ani člověk by ho nemohli obhájit, protože sami jsou pod zákonem (PP, str. 66). Boží povahu mohl obhájit jen Kristus, který je Bohem a zákon je vyjádřením jeho charakteru. Tato skutečnost je ústřední myšlenkou Zj 5 (viz pozn. k v.9-13).

6. Mezi trůnem a čtyřmi zvířaty. Je možno to vykládat v tom smyslu, že Beránek stál mezi živými bytostmi a trůnem, mezi staršími. Avšak takové uspořádání je těžko možno si představit, když to srovnáme se Zj 4,4.6. Je to možno chápat také tak, že Beránek se zjevil uprostřed všech. To je pravděpodobně lepší vysvětlení, protože nyní se stává ústředním bodem vidění (srovnej se Sk 7,56).

Čtyřmi zvířaty. Viz pozn. ke Zj 4,6.

Starci. Viz pozn. ke Zj 4,4.

Beránek. Řec. arnion, slovo, které se vyskytuje 29krát ve Zjevení a jen jednou na jiném místě v Novém zákoně (Jan 21,15). Myšlenka je však stejná, jak ji vyjadřuje slovo amnos = beránek u Jana 1,29.36; Sk 8,32; 1 Petr 1,19 a LXX:Iz 53,7.

Jan právě slyšel, jak je Kristus pojmenován lvem a vítězem, když se však podíval, uviděl Beránka. Tak dramatický kontrast nám naznačuje, že v Kristově vítězství nejde o fyzickou sílu, ale o mravní vznešenost, protože především je o něm řečeno, že je "hoden" (viz pozn. ke Zj 5,2). Je to hlavně jeho zástupná oběť bezhříšného života, symbolizovaná nevinným Beránkem, a ne nějaký projev moci, co mu zabezpečuje vítězství ve velkém boji.

Novozákonní charakteristiku Krista jako "Beránka" nacházíme jen ve spisech Janových, i když apoštolé Filip a Petr vztahují na něj starozákonní symbol beránka (Sk 8,32; 1 Petr 1,19).

Jako zabitý. Jan viděl pravděpodobně beránka smrtelně raněného a krvácejícího, připraveného kděti pro služby svatyně. Příslovce "jako" naznačuje, že jde o symbol. Jan neříká, že zabitý beránek skutečně byl před Božím trůnem v nebi. Spíše zde popisuje to, co směl pozorovat v symbolickém vidění. Protože je to zřejmě pravdou o Beránkovi, z toho vyplývá, že ostatní rysy tohoto vidění, sedm lamp (Zj 4,6), čtyři zvířata (Zj 4,7) a kniha (Zj 5,1) jsou také symboly (viz pozn. k Ez 1,10; Zj 4,1). Výraz "zabitý" naznačuje, že akt zabití se udál v minulosti a že jeho důsledky zůstávají. A tak i když Kristova smrt je historickou minulostí, její důsledky pro lidstvo jsou vždy nové a přístupné. K významu obrazu Ježíše jako Beránka Božího mluví pozn. k Jan 1,29.

Sedm rohů. Číslo sedm znamená dokonalost. Rohy mohou být symbolem síly a slávy (viz pozn. k Pláč Jer 2,3). Tím by sedm rohů Beránkových vyjadřovalo jeho dokonalou sílu.

Sedm očí. Symbol dokonalé moudrosti. Tyto oči jsou ztotožněny se sedmi duchy Božími, výraz pro plnost Ducha svatého (viz pozn. ke Zj 1,4). Ve Zj 4,5 se používá jiného symbolu - "sedm lamp".

Poslání. Viz Zach 1,10; 6,5; Jan 14,26; 15,26; 16,7; Gal 4,6.

7. Přišel a vzal. Doslovně "on přišel a on vzal". To je ústřední bod 4. a 5. kapitoly: Kristus vzal z Boží ruky knihu, a tím udělal to, co nemůže udělat nikdo ve vesmíru (viz pozn. ke Zj 5,5). Tento čin symbolizuje jeho vítězství nad zlem, a když to dělá, ozvěnou sní onen antifonální hymnus všeho stvoření po celém vesmíru (viz pozn. k v. 9-13).

Janova slova "přišel a vzal" jsou slovy muže, jehož pero sotva stačí zachycovat dramatické scény odehrávající se před jeho očima. V bezdechém údivu a napětí říká, že Kristus "vzal" knihu. Viz pozn. k v. 13.

Knihu. Některé rukopisy nauvádějí toto slovo. Z v. 8 však jasně vyplývá, že Beránek bere knihu.

Z pravice toho, kterýž seděl. Viz pozn. ke Zj 4,2

8. Jakž vzal. To je bod, při kterém nebeský zástup odpovídá (viz pozn. k v. 7).

Čtvero zvířat. Viz pozn. ke Zj 4,6.

Starců. Viz pozn. ke Zj 4,4.

Harfu. Řec. kitharai = lyry, nástroje často používané k doprovodu zpěvu (viz 3BC, str. 34-36), ne harfy. Avšak rukopisy potvrzují čtení kithara = lyra; tj. každý stařec měl v ruce lyru. Zmínka o těchto nástrojích je přirozená, protože se má zpívat hymna (v.9.10).

Báně zlaté. Řec. fialai = misky, nádoby, ve kterých se obvykle přinášely oběti. Podle Josefa Flavia se fialai, obětní misky, kladly na chleby předložení ve svatyni (Starožitnosti III. 6.6 (143)). To, že modlitby svatých jsou zachovány v zlatých nádobách, může naznačovat, že nebesa si je vysoce cení.

Vůně. Kadidlová vůně.

Modlitby svatých. To, že měli harfy (lyry) a kadidlové nádoby představují modlitby svatých, vyjadřuje, že tito starci představují Kristovu vítěznou církev na zemi, která zpívá a modlí se. Viz pozn. k v.9.10; viz PP, str. 353.

9. Zpívali. To znamená 24 starců a snad i čtyři bytosti (viz dále pozn. k v. 10 ke slovu "nás").

Novou píseň. Píseň byla nová v tom smyslu, že se lišila od všech ostatních předešlých písní. Tento výraz je ve Starém zákoně běžný. (Viz Ž 33,3; 40, 4; Iz 42,10). To je zvláště vhodné, protože představuje píseň plynoucí z jedinečné zkušenosti - záchranu (spasení) skrze vítězství Ježíše Krista (viz pozn. ke Zj 5,5). Je to "nová píseň" těch, kteří mají "nové jméno" (Zj 2,17; 3,12), kteří bydlí v "novém Jeruzalémě" (Zj 21,2), kde je všechno "nové" (Zj 21,5).

Hoden. Viz pozn. k v.2. Nebeský chór zpívá píseň uznání, že vítězství Božího Syna obhájilo Boha před satánským obviňováním. Někteří vykladači vidí v dvacetičtyřech starcích představitele svatých, kteří sami kdysi byli otroky zla. Tito svatí jsou před vesmírem jako svědkové Boží spravedlnosti a milosti (viz pozn. ke Zj 5,5; srovnej s Ef 3,10).

Jsi zabit. Kristova smrt s důsledky spásy člověka a obhajoby Božího charakteru je základem Kristových zásluh (viz pozn. k v.2).

Nás. I když textová kritika připouští toto slovo, překladatelé a komentátoři všeobecně ho vynechávají na základě jiných rukopisů. Viz vysvětlení k v. 10.

Krví svou. Viz pozn. k Řím 3,25; 5,9.

10. Nás. Některé rukopisy vynechávají slovíčko "nás" s odkazem na vykoupení ve v. 9. Čtení "nás" převzali někteří překladatelé pravděpodobně z Vulgaty. Je tedy zřejmé, že ve v. 10 hovořící nemyslí zvláště na sebe jako na "krále a kněží". Není však vyloučeno, že mohou o sobě hovořit ve 3. osobě, není to však přirozený uzávěr, k němuž by vedlo čtení starých rukopisů. Podle nejlepšího čtení v. 9 a 10 je možno překládat takto: "Jsi hoden vzít knihu a otevřít její pečeti, protože jsi byl zabit a svou krví jsi vykoupil Bohu lidi z každého kmene a jazyka, lidu i národu a učinil jsi je královstvím a kněžími Bohu; a budou kralovat nad zemí." (Viz pozn. pod "králi" a "budeme kralovat." Království nepochybně znamená duchovní království milosti (viz pozn. k Mat 4,17; 5,3; Zj 1,6).

Krála. Některé rukopisy naznačují čtení "království" (viz pozn. k Zj 1,6).

Kněží. Viz pozn. ke Zj 1,6.

Budeme kralovat. Některé rukopisy potvrzují čtení "budou kralovat" (viz pozn. pod "nás").

Na zemi. Čas kralování na zemi se neuvádí, ale ze Zj 20 a 21 je zřejmé, že jde o období po miléniu.

11. Andělů mnohých. Jako odpověď na svědectví čtyř bytostí a 24 starců se nebeské zástupy připojují a povolávají slávu Beránkovi. Bůh je tak obhájen před anděly, kteří od prvních satanových obvinění v nebi plně ne-

rozuměli Božímu rozhodnutí vypudit satana a zachránit lidi (viz DA, str. 761,764).

Zvířat. Viz pozn. ke Zj 4,6. Tyto živé bytosti mají podíl na chválení Boha (Zj 5,12), vyjadřujícím ocenění Kristovy smrti.

Tisíc tisíců. Nejde zřejmě o doslovný počet, ale spíše o nespočetné zástupy. Pravděpodobně odvozeno z Dan 7,10; je možno srovnat s údajem pseudoepigrafické knihy Enochovy (viz 5BC, str. 87) kap. 14,22: "Desettisíckrát desettisíc - stálo - před ním" (R.H.Charles: The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament, 2. sv., str.197). Viz Žid 12,22.

12. Hodent jest. Viz pozn. k v.2 a 9.

Beránek. Viz pozn. k v.6.

Moc. Řec. dynamis, znamená Boží moc v činnosti. Chvalořečení nebeských zástupů je sedmeronásobné. Protože sedm znamená dokonalost (úplnost) a v tomto vidění jakož i v celém Zjevení se ho užívá opětovně (viz pozn. ke Zj 1, 11). je možné, že sedmerá chvála z kap. 5,12 naznačuje dokonalost a úplnost nebeské chvály.

Bohatství. Srovnej s pozn. k Fil 4,19.

Moudrost. Řec. sofia (srovnej s pozn. k Jak 1,5).

Sílu. Řec. ischys, což zde pravděpodobně znamená Boží potenciální energii.

13. Všecko stvoření. To znamená každou stvořenou bytost. Zaznívá sbor a v odpovědi na chvalořečení nebeských zástupů připojuje se všechno tvorstvo k oslavě Otce i Syna. Kristus je vítěz a Boží charakter je obhájen před celým vesmírem (viz pozn. k v.11).

Na kterou část ve Velkém sporu ukazují symbolické scény vylíčené ve Zj 4 a 5? Podle DA, str. 834, zpívali tuto píseň andělé, když Kristus přišel na pravici Boží po svém nanebevstoupení. I podle AA, str. 601.602; GC, str. 671 tuto píseň budou zpívat svatí při ustanovení nové země a budou jí zpívat vykoupení i andělské zástupy po celou věčnost (8T, str. 44; viz PP, str. 541; GC, str. 545,678). Tato různost naznačuje, že vidění ze Zj 4 a 5 není možno rozumět jako vylíčení některé zvláštní události v nebi, ale jako nadčasovému symbolickému obrazu vítězství Krista a vrcholnému obhájení Boha. Takto pochopeno může toto vidění představovat postoj nebe vůči Synovi a jeho dílu od kříže, postoj, který zaznívá tím silněji, čím více se tento velký spor blíží svému vítěznému vyvrcholení. O podstatě symbolického vidění viz pozn. k Ez 1,10.

Na nebi, i na zemi. Z hlediska staré kosmologie nebe, země, podzemí a moře tvoří celý vesmír. Všechno stvoření nakonec uzná Boží spravedlnost (viz GC, str. 670.671).

Sedícímu na trůnu. Viz pozn. ke Zj 4,2.

Beránkovi. Viz pozn. k v.6. Skutečnost, že Beránek je zde uctíván na tom- též základě jako Otec, naznačuje jejich rovnost (viz Fil 2,9-11).

Požehnání. Srovnej sedmeru doxologii z verše 12.

Síla. Řec. kratos = moc (vládnout), panování (viz v. 12), avšak na rozdíl od 12. verše kratos znamená Boží moc v akci. O této moci svědčí zemské stvoření (viz pozn. k v.12).

14. Amen. Viz pozn. k Mat 5,18. Jak antifonální chvalořečení tak i následující "amen" patří k charakteristickým znakům rané křesťanské bohoslužby. Plinius, který psal o něco méně než dvě desetiletí po Janovi, znamená, že křesťané při své bohoslužbě "střídavě zpívali verše některé

písně Kristu jako Bohu" (Listy, X. 96). Když Justýn Martýr ze 2. století popisuje slavení Večeře Páně, říká, že po modlitbě, kterou vyslovil představitel sboru, a po děkování "lid souhlasně řekl Amen" (První obrana, 67).

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 5

6 (Ef 2,5.6) Beránek uprostřed trůnu. Boží Beránek je nám představen uprostřed trůnu Božího. On je tím velkým prostředníkem spojujícím Boha a člověka a umožňujícím jejich obecenství. Přítomnost lidí v nebi je tím představena v osobě Ježíše Krista. V něm je možné setkání Boha a člověka (MS 7, 1898).

8 Viz pozn. EGW ke Zj 8,3.4

9-12 Viz pozn. EGW k Žid 1,14

11 (Zj 7,1-3; 16,13-16; Žid 1,14; viz pozn. EGW k Žid 9,24). Ruce andělů obklopují svět. Jan píše: "Viděl jsem a slyšel hlas andělů mnohých okolo toho trůnu." Andělé jednotně sloužili Tomu, který otevřel pečeti a vzal knihu. Čtyři mocní andělé zdržovali živly, dokud Boží služebníci nebudou zapečetěni na čelích. Národy dychtí po boji, ale andělé je zdržují. Když tato zadržující moc povolí, přijde doba soužení a úzkosti. Budou vynalezeny smrtící přístroje. Lodě se živým nákladem se potopí do hlubin moří. Všichni, které neovládá duch pravdy, se spojí pod vedením satanských mocností. Budou však ovládáni, dokud nepřijde čas velkého armagedonského boje.

Andělé chrání svět a odmítají satanovy vladařské nároky, navzdory tomu, že zde má velmi mnoho svých stoupenců. Neslyšíme hlas těchto andělů a telesným zrakem nevidíme jejich dílo, oni se však drží za ruce a neúnavně bdí nad světem, znemožňující přístup satanským armádám, dokud Boží lid nebude zapečetěn.

Boží služební andělé vynikají moudrostí a velkou mocí. Na Boží příkaz přišli z nebe na zem, slouží jeho lidu. Mají odrážet moc toho, který sestoupil jako lev řvoucí, hledající, koho by sežral. Hospodin je útočištěm všem, kteří mu důvěřují. Nabádá je, aby se skryli v NĚM - na chvíli, dokud nepomine hněv. Pán se brzy zjeví, aby potrestal svět za jeho nepravost. Země potom odhalí krev a nebude už skrývat své zabitě (Dopis 79, 1900).

Nebe je místem živé činnosti. Kéž by všichni poznali našeho vzácného Spasitele takového, jaký je - jako S p a s i t e l e - Záchrance. Kéž jeho ruka poodhrne oponu, která našim očím zakrývá jeho slávu! Viděli bychom ho na jeho vznešeném a svatém místě. Co vidíme? Náš Spasitel není mlčícím a nečinným. Obklopují jej nebeské bytosti, cherubíni a serafíni, desettisíckrát desetitisíce andělů.

Všechny tyto nebeské bytosti mají především jediný cíl, který intenzivně sledují - Boží církev v porušeném světě. Všechny tyto armády jsou ve službě Knížete nebes; vyvyšují Beránka Božího, který snímá hříchy světa. Pracují pro Krista pod jeho dohledem, aby do krajnosti zachraňovali všechny, kteří hledí k němu a věří v něj. Tyto nebeské bytosti rychle plní své poslání a konají pro Krista to, co Herodes a Pilát konali proti němu. Společně zvyšují čest a slávu Boží. V jednotě svatosti s velkým a vznešeným záměrem zjevují moc, soucit, lásku a slávu ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele.

Tyto nebeské armády ilustrují svou službou to, co by měla konat Boží církev. Kristus jí podporuje z nebe, posílaje své posly do všech částí země, aby pomáhali každému trpícímu, který od něj čeká pomoc, duchovní život a poznání.

Kristova církev na zemi je uprostřed mravní temnoty nevěrného světa, který pošlapává Boží zákon. Ale jejich Vykupitel, který cenou vlastní krve vykoupil své dědictví, se všestranně postaral, aby jeho církev byla proměněna a osvícena Světlem světa a aby měla slávu Immanuele. Jasně paprsky Slunce spravedlnosti zářící skrze jeho církev přivedou mu do ovčince každou ztracenou, zbloudilou ovci, která chce k němu přijít a najít v něm útočiště. Najde pokoj, světlo a radost v Tom, který je pokojem a spravedlností na věky (Dopis 890, 1897).

12 Viz pozn. EGW k 1 Kor 15,51-55.

5. kapitola

- 5 9T 267 (3TT 414)
 5,1-5 COL 294
 5,5 AA 589; DA 215, 243; PP 236; 2SM 109; 6T 404 (3TT 11); TM 115
 5,6 AA 333, 589; 7BC 967; TM 124, 157
 5,6-8 TM 92-3.
 5,8 6BC 1078; 7BC 931, 971; CG 519; ChS 263; CT 110; EW 32, 252, 256; LS 100; 4SG-a 9; 8T 178 (3TT 94)
 5,8 PP 353
 5,9 GC 652; SD 236
 5,9-12 7BC 922
 5,11 7BC 933, 967-8; CH 32; COL 176; DA 356, 739; GC 479, 511-2, 641; MH 253 (ML 171), 417; ML 307; PP 36; 6T 63; TM 433
 5,11-14 2T 266 (1TT 244); 6T 59
 5,12 6BC 1093; DA 131; GC 647-8 (AH 541), 652, 671; ML 348; MYP 113; SD 359
 5,12-13 AA 601-2; DA 834-5; MH 506-7 (ChS 272); LSM 289; 8T 44
 5,13 CT 246; GC 545, 678; PP 541; SR 433; 2T 215 (1TT 235)

6. KAPITOLA

1. Viděl jsem. Viz pozn. k Zj 4,1. Vidění pokračuje s tímtež pozadím, jaké bylo ve Zj 4 a 5, začíná však nové dějství. Otevírají se pečeti knihy (Zj 5,1-5).

Beránek. Viz pozn. ke Zj 5,6.

Otevřel... jednu z těchto pečetí. Následující výrok nám vysvětluje význam těchto pečetí: "Jejich (židovských vůdců) rozhodnutí (ukřižovat Krista) bylo zaznamenáno v knize, kterou Jan viděl v ruce Toho, který seděl na trůnu, knihu, kterou nikdo nemohl otevřít. V celé své závažnosti se jim toto rozhodnutí zjeví v den, kdy tuto knihu odpečetí Lev z pokolení Judova" (COL, str. 294). Tento výrok ukazuje, že mezi jiným jsou v knize záznamy o činech Židů při odsouzení Krista a že při posledním velkém soudu (viz pozn. ke Zj 20,11-15) tito Kristovi nepřátelé se setkají se záznamem svých nešlechetných skutků. Zdá se být logické, že kniha obsahuje záznamy i jiných významných událostí velkého sporu věků. Zdá se, že Jan směl dopředu vidět některé z těchto událostí. V symbolické podobě postihl velký spor až do jeho slavného vyvrcholení v obhajobě Božího charakteru při konečném soudu (Zj 20,11-15; viz pozn. k Zj 5,13). Skutečnost, že Kristus "měl otevřít knihu" (Zj 5,5) znamená, že zvítězil v tomto boji a je Pánem dějin. Srovnej s GC, str. 666.667.

Podobně jako poselství sedmi sborům je možno aplikovat scény odhalené při otevření pečetí taktéž jednotlivě i všeobecně (viz pozn. ke Zj 1, 11). Tyto scény je možno obzvlášť uplatnit při výkladu po sobě jdoucích období dějin pozemské církve.

Zvířat. Viz pozn. ke Zj 4,6.

Pod, a viz. Textová kritika má dvě mínění: výraz "a viz" je možno uvádět nebo je možno jej vynechat. Když jej ponecháme, příkaz zní Janovi; když ho vynecháme, vztahuje se pravděpodobně na koně a jeho jezdce (v. 2), který po výzvě vyšel na scénu. Podobně je tomu i ve verších 3.5.7.

2. Kůň bílý. Symbolika čtyř koní v prvních čtyřech pečetích (v. 2-8) byla často srovnávána se čtyřmi koni Zachariášova vidění (Zach 6,2.3). V použitém symbolismu jsou určité podobnosti, jsou zde však také značné rozdíly. Liší se pořadí koní. Ve Zjevení jsou na koních jezdci; u Zachariáše tahnou vozy. Zcela jiný je i význam těchto symbolů (viz pozn. k Zach 6).

Komentátoři se při výkladu prvního koně a jezdce drželi hlavně dvou názorů. Jedna skupina vidí na pozadí tohoto symbolu církev v apoštolské době (kolem r. 31-100 po Kr.), kdy její čistota víry (představená bílou barvou) a její horlivost vedly církev k velkým duchovním vítězstvím v křesťanských dějinách. Pravděpodobně žádné další století po prvokřesťanské éře nevidělo tak skvělý rozmach Božího království. Lučiště (luk) v ruce jezdce chce představit dobývání; koruna (stephanos, věnec - viz pozn. ke Zj 2,10) vítězství. Evangelium se tak rychle šířilo, že když Pavel psal kolem r. 62 po Kr. Kolosským, řekl, že tato radostná zvěst "jest kázána všemu stvoření, kteréž jest pod nebem" (Kol 1,23; viz AA, str. 48, 578).

Další skupina komentátorů věří, že koně a jezdci nepředstavují církev jako takovou, ale že představují různě těžké situace, ve kterých církev byla a které z Boží milosti prožila. V biblickém symbolismu souvisí kůň s válkou (viz Joel 2,1.4.5) a výzbroj jezdce na bílém koni naznačuje, že jezdce je bojovník. Jak jezdceva koruna tak i bílá barva koně mohou znamenat vítězství. Podle toho by první jezdce symbolizoval dobu, kdy Boží lid žil ve světě charakterizovaném vojenskými výboji a ovládním, kdy Řím vyšel "vítěze, a aby vítězil", udržoval svou skutečně univerzální říši.

Adventisté s.d. všeobecně viděli v symbolu prvního koně církev apoštolské doby.

Lučiště (luk). Znamení boje.

Koruna (věnec). Řec. stephanos (viz pozn. ke Zj 2,10).

Přemáhaje, a aby přemáhal. Tj. ustavičné vítězství.

3. Druhé zvíře. Viz pozn. ke Zj 4,6. Každé ze zvířat oznamuje příchod dalšího ze čtyř jezdců.

Pod a viz. Viz pozn. k v. 1.

4. Ryzí. Symbolismus druhého jezdce dobře vystihuje situaci, ve které se církev nacházela kolem r. 100 až 313 po Kr. (viz pozn. ke Zj 2,10). Prudké pronásledování ze strany římských císařů výstižně charakterizuje jezdce s "velkým mečem" a má moc "výzdvihnout pokoj ze země". Jestliže bílá barva představuje čistotu víry (viz pozn. ke Zj 6,2), potom červená může znamenat porušení víry různými bludy (viz 4BC, str. 835; 6BC, str. 43-46, 51-58, 64-67).

Podle druhého názoru může barva tohoto koně znamenat krev. Jako první jezdce může symbolizovat slávu válečného dobývání (viz pozn. k v.2), tak druhý jezdce může představovat další aspekt války - ztrátu míru a velké krveprolití. Takový by byl nevyhnutelný následek dobývání představeného prvním jezdcem, máme-li mu rozumět jako symbolu výbojného římského domi-

nia. Adventisté s.d. všeobecně zastávají první názor.

Meč. Řec. machaira = široký nůž nebo krátký meč používaný v boji. Srovnej použití tohoto slova u Mat 10,34; Jan 18,10 atd.

5. Třetí zvíře. Viz pozn. ke Zj 4,6; 6,3

Pod a viz. Viz pozn. k v. 1.

Kůň vraný. Jestliže bílý kůň znamenal vítězství nebo čistotu (viz pozn. k v. 2), černý kůň může znamenat porážku nebo další porušení víry.

Váhu. Řec. zygos = jařmo, zde použité ve významu váhového nosníku. V tomto symbolu je možno postihnout charakteristiku duchovního stavu církve po uzákonění křesťanství ve 4. stol., kdy nastalo spojení státu s církví. Po tomto spojení se církev velmi začala zajímat o světské záležitosti na úkor duchovního života. O dějinách tohoto období více v 7BC, str. 18-25.

Symbol vah může také znamenat nepatřičný zájem církve o hmotné potřeby života. Válka už nekončí vítězstvím jako u prvního jezdce (viz pozn. k v. 2), nepředstavuje už tak rozsáhlé krveprolití jako u druhého jezdce (viz pozn. k v. 4), ale dalším strašným následkem je hlad.

6. Měřice. Řecké slovo choinix znamená dutou míru asi 1 litru (viz 5BC, str. 50). Toto množství obilí představovalo denní příděl pokrmu pro pracujícího člověka.

Za peníz. Řec. dēnarios = denár, "desetník", římská stříbrná mince vážící 4g (viz 5BC, str. 49). Římský denár představoval denní mzdu dělníka (viz Mat 20,2). Denní dávka obilí za denní mzdu znamenala tedy nedostatečné množství pokrmu pro dělníka a jeho rodinu. Následovat mohl skutečně už jen hlad. Podle ceny obilí, o které se zmiňuje Cicero (Protiv Verrovi, III, 81) byly pro Sicilii ceny, o kterých mluví Jan 8-16krát vyšší. Navzdory všemu hladu, byli věřící zachráněni. Tak se Bůh vždy staral o své v čas nouze.

Při aplikaci na dějinné období křesťanské církve po uzákonění křesťanství kolem r. 313-538 (viz 7BC, str. 753) je možno slova neznámého vykládat ve smyslu všeobecného zájmu o hmotné věci.

Ječmene. Toto obilí bylo lacinější než pšenice, jak to naznačuje poměrně nižší cena (viz 2 Král 7,18). Ječmen byl obvyklou potravou chudobných vrstev a užíval se ke krmení zvířat (viz pozn. k Jan 6,9).

Neškod. Hlas, který oznamoval vysokou cenu pšenice a ječmene, přikázal také, aby olej a víno nebyly zbytečně ničeny.

Olej a víno. Dvě běžné tekutiny sloužící za pokrm ve starém světě. Někteří v nich viděli symboly víry a lásky, které se měly zachovat před převládajícími hmotnými zájmy církve po jejím uzákonění ve 4. století.

7. Pečeť čtvrtou. Srovnej s pozn. ke Zj 5,1; 6,1.

Čtvrtého zvířete. Viz pozn. ke Zj 4,6; 6,3.

Pod, a viz. Viz pozn. k v.1.

8. Kůň plavý. Barva strachu a smrti. Plavým koněm dosahuje čas soužení strašného vyvrcholení (viz pozn. k v. 2.4.5).

Peklo. Řec. hades = příbytek mrtvých (viz pozn. k Mat 11,23). Smrt a peklo zde zosobňuje a představuje jezdec a ten, který šel za ním.

Nad čtvrtým dílem země. To pravděpodobně znamená rozsáhlý prostor země.

Mečem. Řec. romfaia (viz pozn. ke Zj 1,16). Pořadí: meč, hlas, smrt (mor, viz dále pozn. ke "smrt") a šelmy - může znamenat postupné zhoršování ci-

vilizace po válkách. Pustošení meče, zabíjení lidí a ničení úrody provází hlad; následkem toho lidé trpěli různými chorobami, morem; po morové ráně se oslabení lidé nemohou bránit proti útoků divých šelem.

V dějinném období křesťanské církve je možno aplikovat tuto symboliku čtvrtého koně na dobu od r. 538 - 1517, tj. do začátku velké reformace (viz 7BC, str. 753.754; viz pozn. ke Zj 2,18).

Morem. LXX opětovně překládá hebr. slovo *deber* - "mor" slovem *tanatos* (viz 3 Moj 26,25; Jer 21,6; Ez 5,12). Janovu semitskému pojetí, které bylo přirozenější než řecké, zde třejmě odpovídá lépe LXX než přesný význam tohoto slova.

9. Pod oltářem. V prorockém obrazu představený oltář byl pravděpodobně vzpomínkou na bronzový oltář židovské svatyně a mučedníci byli obětmi přinesenými Bohu. Jako krev obětí se vylévala ke spodku oltáře (viz 3 Moj 4,7) a "duše těla je v krvi" (3 Moj 17,11), tak duše těch, kteří podstoupili mučednickou smrt, může znamenat podoltářní pobyt. Podle pozdější židovské tradice byli mrtví Izraelité pochováváni pod oltářem a tedy pod trůnem slávy (viz Strack and Billerbeck: Kommentar zum Neuen Testament, 3. sv., str. 803). Někteří se domnívají, že oltář je možno ztotožnit s oltářem, o kterém se zminuje Zj 8,3.

Duše. Řec. *psychai*, viz pojednání k Mat 10,28. Měli bychom si pamatovat, že Jan viděl obraznou scénu a že když máme na zřeteli různé symboly, nesmíme přehlížet zásady výkladu nutné pro tato proroctví (viz pozn. k Ez 1,10). Jan viděl oltář, pod jehož základem byly "duše" mučedníků. Výklad nežádá představu určitého oltáře na určitém místě v určitém dějinném okamžiku. Jako v případě podrobností v podobenstvích ani všechny rysy prorockého symbolu nemají vykladačský dosah. Zdá se, že symbolika páté pečeti je představena proto, aby povzbudila budoucí mučedníky, ujistila je, že navzdory všemu zdánlivému triumfu nepřítele přijde nakonec vítězství. Takové povzbuzení mělo obzvláště oduševňovat věřící v době pronásledování v pozdějším středověku a hlavně v době reformace a po ní (kolem r. 1517 - 1755; viz 7BC, str. 41-67; viz pozn. k v.12). Muselo jim to připadat tak, jakoby dlouhé období útlaku nemělo nikdy končit. Poselství páté pečeti bylo novým ujištěním, že Boží dílo nakonec zvítězí. Podobné povzbuzení bude potěšovat ty, kteří budou procházet tísní posledního velkého boje (viz 5T, str. 451).

Každý pokus vykládat tyto "duše" jako duchy zbavené těla zemřelých mučedníků odporuje vykladačským zásadám prorocké symboliky. Jan ve vidění nesledoval nebesa v jejich skutečném stavu. Nejsou tam přece žádní bílí, červení, černí ani plaví koně s válečnými jezdci. Ježíš se zde neobjevuje v podobě Beránka s krvácející ranou. Čtyři zvířata nepředstavují skutečná okřídlená zvířata s výraznými zvířecími vlastnostmi (viz 3BC, str. 1111). Podobně ani v nebi nejsou "duše" pod oltářem. Celá scéna byla obrazným, symbolickým představením zacíleným k duchovnímu poučení, o kterém jsme se zmínili výše.

Zmordovaných. Ohnisko zjevení přechází nyní z popisu rozsáhlých podmínek zkázy a smrti, za nichž Boží lid trpí, do situace samotných svatých.

Slovo Boží. Viz pozn. ke Zj 1,2.9.

Svědectví. Viz pozn. ke Zj 1,2.9.

10. Volali. Rozuměj (viz pozn. k v.9). Je slyšet mluvit "duše".

Pane. Řec. *despotēs* (viz pozn. k Luk 2,29). Slovo vztahující se k *despotēs* je *doulos* = otrok (viz 1 Petr 2,18). Svým mučednictvím se projeví jako věrní "otroci Boží" (služebníci Boží - viz Tit 1,1; srovnej s pozn.

ke Zj 6,11) a on je jejich Pánem. Zde je pravděpodobně zmínka o Otci.

Svatý a pravý. Viz pozn. ke Zj 3,7, kde se takto hovoří o Kristu.

Nemstíš. Mučedníci nevyhledávají pomstu za sebe; jde jim o obhájení Božího jména (viz Řím 12,19; viz pozn. ke Zj 5,13).

Kteríž přebývají. Viz pozn. ke Zj 3,10.

11. Roucho. Řec. stolē. Jde o odlišné slovo od toho, které překládáme výrazem "šat" (Žilka) ve Zj 3,5; 4,4. Stolē bylo dlouhé roucho, které se nosilo na znamení odlišnosti (viz pozn. k Mar 12,38). Jan ve vidění pozoruje "duše" oděné v bílém rouchu. To má znamenat, že Bůh tyto svědky uznal jaké vítěze před jejich mučednickou smrtí a nepomstěným utrpením.

V Janově době bylo takové ujištění obzvlášť povzbudivé pro křesťany, kteří viděli hynout své spoluvěřící za vlády císaře Nera (r. 64 po Kr.), jakož i pro ty, kteří sami měli skončit mučednickou smrtí v pronásledování za císaře Domitiana (viz 6BC, str. 87). V každém čase od té doby povzbuzovala tato Boží zaslíbení jeho mučednické svědky, kteří měli obětovat život pro jeho jméno.

Aby odpočívali. Je to příkaz daný těm, kteří v prorockém vidění těžko snášeli zdánlivý dlouhý odklad. Ve skutečnosti mučedníci hned po své smrti odpočívali a budou odpočívat až do dne vzkříšení (viz pozn. ke Zj 14,13). Jejich "spoluslužebníci" měli dále bojovat, dokud ve své mučednické smrti nevítězí.

Za malý čas. Čas neměl být oddalován donekonečna (viz pozn. ke Zj 1,1; srovnej Zj 12,12). Velký boj proti zlu je třeba vést do slavného vyvrcholení. Hřích musí projevit svůj zákeřný charakter tak plně, že nikdy nikdo nebude pochybovat o Boží spravedlnosti a právu (viz pozn. ke Zj 5,13).

Spoluslužebníků. Řec. sundouloi = spolusluhové (viz pozn. k v.10).

Až by se naplnil. To znamená: počet má být doplněn. Ne snad v tom smyslu, že Boží prozřetelnost stanovila určitý počet mučedníků. Bylo nutné, aby uběhla určitá doba nutná k plnému zjevení pravé povahy satanovu programu a aby Bůh dokázal svou spravedlnost a slávu.

12. Země třesení veliké. Události šesté pečeti zjevují uvolnění fyzického vesmíru. Prorok Joel už použil obraz zemětřesení, když chtěl popsat přírodní zvraty v den Hospodinův (Joel 2,10; viz Iz 13,9-11; Am 8,9).

Protože po zemětřesení následuje zatmění slunce a tuto pozdější událost je možno datovat rokem 1718 po Kr. (viz dále pozn. ke "slunce zčernalo"), bylo toto zemětřesení ztotožňováno s lisabonskými otřesy z 1. listopadu 1755, jedním z nejprudších zemětřesení, jaká dějiny zaznamenaly. Otřesy země nepocítila jen severní Afrika, ale i západní Indie. Lisabonské zemětřesení z r. 1755 je možno označit za počátek těchto událostí (viz 7BC, str. 754).

Slunce zčernalo. Zatmění slunce se v proroctví Starého zákona často vzpomíná v souvislosti s katastrofickými událostmi předcházejícími den Hospodinův (viz pozn. k Iz 13,10). Ježíš ve svém proroctví o konci světa se obzvlášť o tomto zmiňuje a označil ho za jedno ze znamení, podle něhož mají jeho následovníci poznat blízkost jeho příchodu (viz pozn. k Mat 24,29.33; viz GC, str. 334).

Tato událost se odehrála 19. května 1870 ve východním New Yorku a jižním New England. Pozorné studium novinových zpráv nás seznamuje s tím, že ve východním New Yorku a jihozápadním New England nastala tma okolo 10. hod., rozšířila se během dne na východ přes jižní a střední New England, jakož i do určité vzdálenosti nad moře. Každé místo zaznamenalo, že tma trvala

několik hodin. Tento úkaz se udál v předpověděný čas: "v těch pak dnech, po ssoužení tom" (Mar 13,24; viz pozn. k Mat 24,29). Odehrálo se to tam, kde měl být probuzen obdivuhodný zájem o proroctví knihy Daniel a Zjevení; vykladači prorocké zvěsti viděli v něm naplnění tohoto verše (viz GC, str. 304-308).

Měsíc byl všecken jako krev. Viz pozn. k Mat 24,29.

13. Hvězdy nebeské padaly. Viz pozn. k Mat 24,29; viz Iz 34,4. Viz GC, str. 333.

Dřevo fíkové smítá s sebe ovoce své. Řec. olynthoi, někteří překládají jako fíkové padavky, které spadnou před dozráním. Některé fíkovníky podradnější kvality shazují všechny nebo téměř všechny své plody, jen do dosáhly velikosti třešně. Jiní definují olynthoi jako pozdní nebo letní fíky. Viz Iz 34,4.

14. Knihá zavřená. Řec. biblion (viz pozn. ke Zj 5,1). Obrazná řeč o obloze, která se svinula jako pergamenový svitek. Ve staré kosmologii obloha byla pevnou oponou nad zemí. Prorok ji teď viděl stočenou zpátky a před Bohem odkrytou. Izaiáš (34,4) představuje podobný obraz. Tato událost je nepochybně ta, o které mluví Ježíš: "Moci nebeské budou se pohybovati" (viz pozn. k Mat 24,29). Jde o budoucí událost úzce souvisící se skutečným zjevením Syna člověka na nebesích.

Všeliká hora i ostrovové. Ve Zj 16,20 představuje tyto děsivé křeče symbol sedmé pečeti.

15. Králové. Viz Zj 16,14; 17,12. Následující seznam zahrnuje celou škálu společenského i politického života, jaký existoval v římském světě v době Janově. I když tu není zmínka o skutečném Kristově příchodu, souvislost jasně naznačuje, že Kristus má přijít.

Knížata. Řec. megistanes = velmoži, šlechtici, snad odpovídá latinským magistrátům, občanským úředníkům římské vlády, jakým byl Plinius (viz 6BC, str. 61-63.88), kteří často posílali křesťanské svědky na smrt.

Bohatí. Viz pozn. k Jak 5,1-6.

Úředníci. Řec. chiliarchoi = tisíčníci. V Novém zákoně se toto slovo užívá pro římské "tribunus militum" (viz Jan 18,12; Sk 21,31-33) a zde to pravděpodobně znamená vysoké vojenské úředníky.

Mocní. Srovnej s 1 Kor 1,26.

Služebník.

Svobodný. Srovnej Zj 13,16; 19,18.

16. Padněte na nás. Viz Oz 10,8; Luk 23,30. Nyní stát před Bohem je hroznější než zemřít.

Hněvem. Řec. orgē (viz pozn. k Řím 1,18).

17. Den veliký. Viz Joel 2,11.31; viz pozn. k Iz 13,6.

Kdo bude moci ostáti? Porovnej s Nah 1,6; Mal 3,2; Luk 21,36. Tato pronikavá otázka uzavírá přítomnou scénu. Každá ze šesti pečeti, které byly rozlomeny, odhaluje jinou fázi velkého sporu mezi Kristem a satanem a každá pomáhá udivenému vesmíru zjevit Boží spravedlnost (viz pozn. ke Zj 5,13). V lámání pečeti nastává nyní přestávka, je třeba zodpovědět otázku. Při líčení strašných událostí, které předcházejí druhý příchod, není ani nejmenšího náznaku, že by je někdo přežije. Proto ona dramatická otázka: "Kdo bude moci ostáti?" Sedmá kapitola přetrhává sled pečeti, aby mohla být dána odpověď.

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 6

9 (kap. 18,1-5; viz pozn. EGW k Řím 12,19). Otevření páté pečeti. Když byla otevřena pátá pečeť, viděl Jan pod oltářem zabitých pro Boží slovo a svědectví Ježíše Krista. Potom přišly scény ze Zj 18, když věrní a praví mají vyjít z Babylóna (cituj Zj 18,1-5) (MS 39, 1906).

13-17 Viz pozn. EGW ke Zj 16,1-21.

14-17 Viz pozn. EGW k Mat 28,2-4.

15-17 Viz pozn. EGW k Řím 3,19.

16 Viz pozn. EGW k Mat 27,21.22.29.

6. kapitola

6,6 5T 614 (2TT 258)

6,9 6BC 1081; 7BC 968

6,10 5T 451 (2TT 151)

6,11 COL 180 (ChS 269)

6,12 GC 304

6,12-17 GC 37, 333-4; 9T 267 (3TT 415)

6,13-17 5BC 1110; 7BC 982; EW 287 (SR 411); GC 641-4 (ML 345);
PP 340.341; TM 444

6,14. EW 41

6,15-17 6BC 1070; SC 18; 2T 41-2

6,16 5BC 1107; DA 825; EW 76; GC 406; LS 91; 2SG 61; 1T 74;
5T 656 (2TT 272)

6,16.17 DA 740; TM 132,139

6,17 EW 16; LS 66; 1T 15,60; 6T 405 (3TT 12)

7. KAPITOLA

1. Potom. Viz pozn. ke Zj 4,1. O vztahu mezi 6. a 7. kapitolou mluví pozn. k Zj 6,17.

Viděl jsem. Pozn. ke Zj 4,1.

Čtyři anděly. Tito andělé představují Boží služebníky na světě, zdržující síly zla, dokud se nedokoná Boží dílo na lidských srdcích a Boží lid nebude zapečetěn na čele (viz pozn. ke Zj 6,17).

Na čtyřech úhlech. Srovnej s Iz 11,12; Ez 7,2. To znamená, že celá země je ohrožena.

Čtyři větry zemské. V Písmě představují často "čtyři větry" čtyři světové strany (viz Dan 8,8; Mar 13,27). Zde mají čtyři větry zřejmě destruktivní sílu (viz v. 3). Nejbližší paralelu je možno najít pravděpodobně u Dan 7,2, kde se tyto větry jeví jako síly, ze kterých povstávají velké národy.

Protože - podle některých - Zjevení 7 se zdá být odpovědí na poslední otázku 7. kap. (viz pozn. ke Zj 6,17), je toto zdržování čtyř větrů dočasným zbrzděním hrůz vyličených v 6. kapitole; dokud ti, kteří mají neochvějně vydržet v bouři, se na ni důkladně nepřipraví.

Z hlediska velkého sporu mezi Kristem a satanem představují tyto destruktivní síly satanovu snahu rozsévat všude záhubu a neštěstí. V symbolickém vidění pozoroval Jan čtyři anděly; ve skutečnosti mají mnozí andělé úkol zdržovat a bránit záměrům nepřítele. Tito andělé "zdržují satanské armády, dokud neskončí zapečetování Božího lidu... Dostali za úkol zdržovat

pustošivou moc toho, který sestoupil jako řvoucí lev, hledající, koho by sehltil" (viz Dodatekový materiál ke Zj 5,11). Když se dokončí dílo zapečetování, potom Bůh řekne svým andělům: "Už nebráňte satanovi v jeho ničivém úsilí. Ať provede své zhoubné dílo na dětech neposlušnosti, protože kalich jejich nepravosti se naplnil" (EGW, RH 17.9.1901; viz 6T, str. 408).

Když čtyři andělé nakonec přestanou zdržovat zhoubné síly satanovy i "prudké větry lidské vášnivosti, uvolní se tím všechny bojovné živly. Celý svět bude vtažen do zkázy strašnější než jaká stihla Jeruzalém" (GC, str. 614).

Na zemi. Trojice - země, moře a strom - zdůrazňují univerzální charakter hrozivé zkázy.

2. Jiného anděla. Tj. kromě čtyř, kteří drží větry (viz pozn. k v.1).

Od východu slunce. Ve starých dobách byl Východ hlavní světovou stranou. Směry se udávaly podle toho, že člověk se postavil tváří k východu (viz pozn. k Ez 3,1). Z tohoto směru viděl Ezechiel vstupovat Boží slávu do chrámu (Ez 43,2-5). Znamení Syna člověka se objeví na východě (Mat 24,30; viz GC, str. 640,641). Směr, odkud anděl přichází, může být náznakem, že jde a byl poslán od Boha.

Někteří se přidržují tohoto doslovného znění "od východu slunce" a věří, že důraz není položen na místo, ale na způsob, tj. anděl se blíží tak, jako když vychází a objevuje se sluneční jas. Viz pozn. ke Zj 16,12.

Pečeť. Od nejdávnější minulosti se na Blízkém Východě užívaly pečete asi tak, jako dnes podpisy. Tím se potvrdila pravost dokladu, naznačilo vlastnictví toho, co bylo zapečetěno, nebo se jí zapečetěly bedny, skřínky, hroby před otevřením nebo poškozením. Jinak naznačuje, že pečeť patří "Šemovi, služebníku Jeroboámovu" (David Diringer, The Biblical Archaeologist, XII. 1949, str. 84). Jiný nápis: "Patří Asayanovi, synu Yaugimovu" (W.F.Albright, Journal of Biblical Literature, XLI, 1932, str. 81).

Představa zapečetování Božího lidu sahá k Ezechielovu vidění, kde se mluví o muži s písarským kalamárem, který dostal příkaz, aby "naznačil křížek na čela mužů, kteří vzdychají a sténají nad všemi těmi ohavnostmi, které se dějí uprostřed něho" (v Jeruzalémě). Na základě tohoto znamení (pečeti) měli být zachráněni od záhuby (Ez 9,2-6). Zapečetování se dělo i za jiných okolností. Mluví o něm Pavel v souvislosti se zkušností přijetí Ducha svatého při obrácení a křtu (viz 2 Kor 1,22; Ef 1,13; 4,30). Ježíš o sobě řekl, že ho zapečetil Otec, nepochybně v souvislosti s Otcovým potvrzením, které Duch svatý osvědčil při jeho křtu (viz pozn. k Jan 6,27).

Symbolika zapečetování nachází zajímavou paralelu v židovském eschatologickém myšlení. Jeden ze Šalomounových žalmů (pseudoepigrafické dílo asi z poloviny 1. stol. př. Kr.) říká o spravedlivém, že "plaměň ohně a hněvu proti nespravedlivému se ho nedotkne, když vyjde od tváře Hospodinovy proti hříšníkům, aby zničil všechnu majetek hříšných, protože znamená Boží je na spravedlivých, aby byli zachráněni. Hlad i meč i mor se vzdálí od spravedlivého" (15,6-8; T.H.Charles, The Apocrypha and Pseudoepigraphe of the Old Testament, 2. sv. str. 646). Podle židovské představy označení je mělo chránit před neštěstím v době příchodu Mesiáše.

Podobně i tento text ukazuje na zapečetování Božího lidu, které má připravit věřící na příchod těžkých a tísnivých chvílí předcházejících druhý advent (viz pozn. ke Zj 7,1). Jako ve starých dobách pečeť na některém předmětu označovala vlastníka, tak pečeť na čele Božího lidu svědčí o tom, že tento lid patří Bohu (viz 2 Tim 2,19; porovnej TM, str. 446).

Pečeť, která má být znamením Božích věrných služebníků, je "čisté znamení pravdy", "znamení" jeho "uznání" (3T, str. 267). Pečeť potvrzuje "povahovou podobnost Kristu" (EGW, Dodat. materiál k v.2). "Boží pečeť, znak nebo znamení jeho autority nacházíme ve 4. přikázání" (EGW v ST 1.11.1899; srovnej GC, str. 640). Podrobně o tom viz pozn. k Ez 9,4.

Boha živého. Viz pozn. ke Zj 1,18.

3. Dokudž neznameneáme. Viz pozn. k v.2.

Služebníků. Řec. douloi = služebníci, otroci. Ti, kteří jsou zapečetěni, jsou Božími služebníky, otroky, a pečeť potvrzuje, že jsou jeho skutečným vlastnictvím.

Na čelích jejich. Jan pravděpodobně viděl skutečné znamení už vyryté. Znamení je výrazem charakteru (viz pozn. k Ez 9,4; viz 2 Tim 2,19).

4. Slyšel jsem. Jan slyšel o zapečetěných. Proroctví neříká, zda tuto společnost viděl.

Sto čtyřiceti a čtyři tisíce. O tomto počtu uvedeme dvojí mínění: 1. Jde o doslovný význam, 2. jde o symbolický počet. Někteří z těch, kteří zastávají první stanovisko, poukazují na to, že jde o podobné počítání, při kterém, jako v případě nasycení pětitisícového zástupu byli počítáni jen muži bez žen a dětí (viz Mat 14,21). Ti, kteří v počtu vidí symbolické číslo, poukazují na to, že vidění je jasně obrazné a protože jiné symboly není možno vykládat doslovně, nemá se ani tento počet tak vysvětlovat. Mnozí vykladači Písma považují číslo 12 za biblicky významné nepochybně proto, že bylo 12 kmenů v Izraeli (viz 2 Moj 24,4; 28,1; 3 Moj 24,5; 4 Moj 13; 17,2; Joz 4,9; 1 Král 4,7; 18,31; Mat 10,1; Zj 12,1; 21,12.14.16.21; 22,2). Dvanácté opakování čísla 12 tisíc (Zj 7,5-8) může naznačovat, že hlavním cílem tohoto výroku není udat přesné číslo zapečetěných, ale jejich rozdělení mezi izraelské kmeny.

Ti, kteří patří k počtu 144 tisíc, jsou zde představeni jako lidé, kteří "mohou obstát" ve strašných událostech vyličených ve Zj 6,17 (viz k tomu poznámku). Oni mají "pečeť živého Boha" (Zj 7,2) a jsou chráněni v době všeobecné zkázy, jako byli ti, kteří byli zapečetěni (označeni) ve vidění Ezechiele (Ez 9,6). Nebe je potvrdilo, protože Jan je později vidí s Beránkem na hoře Sion (Zj 14,1). Mluví o nich, že jsou beze lsti a viny (Zj 14,5). Jan slyší jejich zpěv a píseň, kterou se "nikdo hemohl naučit" (Zj 14,3). Jsou označeni jako "prvotina Bohu a Beránkovi" (Zj 14,4).

Kdo bude z poslední generace svatých tvořit 144 000, o tom se názory různí. Nedostatek přesnější informace, jakou bychom potřebovali pro dogmatické závěry v některých bodech, vedl mnohé ke zdůraznění ani ne tak toho, kdo tvoří tento zástup 144 000, ale jací jsou, tj. jaký charakter od nich Bůh požaduje, jakož i zdůraznění přípravy, pro to, aby člověk mohl patřit do tohoto zástupu. Následující rada nám může pomoci: "Není jeho (Boží) vůlí, aby se lidé hádali o otázky, které jim duchovně nepomohou, jako např. otázka: Kdo bude tvořit zástup 144 000? V krátké době to vyvolení Boží budou nepochybně vědět (EGW, Dodatky ke Zj 14,1-4; viz PK, str.189).

Ze všech pokolení. Zde se mluví o 12 pokoleních (v. 5-8), avšak jejich pořadí neodpovídá přesně starozákonnímu pořadí. (viz 4 Moj 1,5-15; 5 Moj 27,12.13; viz 1 Moj 35,22-26; 49,3-28; 1 Par 2,1.2). Starozákonní seznamy obvykle na začátku uvádějí Rubena, zatímco ve Zjevení je na začátku Juda, snad proto, že Kristus pochází z pokolení Judova (viz Zj 5,5). Ve Starém zákoně se nikde pokolení Lévi neuvádí, i když jistě patří mezi Jákobovy syny. Bylo to nepochybně proto, že pokolení Lévi nedostalo žádné dědictví (viz Joz 13,14). Ve Zjevení je Léviho pokolení započteno, ne-

ní však uvedeno pokolení Danovo. Uvést pokolení Lévi a zůstat při počtu 12 vyžadovalo jedno pokolení vynechat, protože Jozefa zastupovala dvě pokolení, tj. Efraim (pravděpodobně Jozef ve Zj 7,8) a Manasses. Danovo pokolení bylo snad vyloučeno pro své modloslužebné sklony (Soud 18, 30.31).

Pořadí, ve kterém se tato pokolení zde uvádějí, se liší od starozákonního pořadí. Někteří poukazovali na to, že při zařazení 7. a 8. verše mezi 5. a 6. budou pokolení následovat v pořadí synů Lie, synů Ráchel, dále synů služky Lie a synů služky Ráchel, vyjímaje pokolení Danovo, které nahradilo Manassesovo. Tímto přeskupením však nic nezískáme.

Jména některých kmenů nejsou však psána tak, jako ve Starém zákoně. To proto, že novozákonní jména jsou přepsána z hebrejštiny. Řecký prepis hebrejských jmen je často nepřesný, protože řecká abeceda nemá některé hlásky v hebrejštině běžné.

Izraelských. Ti, kteří trvají na tom, že počet 144 000 tvoří skuteční Židé, tvrdí, že počet není možno vztahovat na křesťany jako na duchovní Izrael, právě pro kmenové rozčlenění. Když máme však brát "syny Izraelské" doslovně, proč bychom nemohli taktéž doslovně brát i verše 5-8 a Zj 14, 1-5? Kromě skutečnosti, že Židé již dávno ztratili své kmenové zvláštnosti, velmi vzdálená podobnost skutečně přesného počtu vykoupených z každého pokolení - bez jediné duše z pokolení Danova - a požadavek, že všichni jsou panici (Zj 14,4), by pro víru znamenalo přílišnou zátěž. Když však těchto 144 000 nepočítáme za skutečné Židy, ale za obraz symbolických příslušníků duchovního Izraele, křesťanské církve, potom kmenové rozdělení a jiné podrobnosti jsou také podřadné a těžkosti mizí.

Tyto zapečetěné Izraelity je tedy možno pokládat za příslušníky duchovního Izraele, křesťanskou církev (viz Řím 2,28.29; 9,6.7; Gal 3,28.29; 6, 16; porovnej Gal 4,28; 1 Petr 1,1; viz pozn. k Fil 3,3). Duchovní Izrael v biblické představě je také rozdělen na 12 kmenů, protože 12 bran nového Jeruzaléma nese 12 nápisů - jmen 12 pokolení Izraele (Viz Zj 21,12).

9. Potom. Viz pozn. ke Zj 4,1.

Zástup veliký. Od prvokřesťanských dob komentátoři se rozcházelí v názoru na vztah tohoto zástupu ke skupině 144 000. Zastávali trojí stanovisko.

Podle prvního 144 000 a "veliký zástup" z tohoto verše znamenají totéž množství, avšak za různých okolností; podle tohoto názoru i v. 9-17 odhalují pravou totožnost 144 000. Z tohoto hlediska v 1-8 líčí zapečetěnou 144 000, kteří mají být připravení a vydržet hrůzy provázející Mesiášův příchod, zatímco v. 9-17 je představují po vítězném konci kolem Božího trůnu v radostném bezpečí. Zastánci tohoto hlediska věří, že zdánlivé rozdíly mezi popisem "velkého zástupu" a skupinou 144 000 nejsou rozdíly, ale vysvětlení: tak skutečnost, že "veliký zástup" není možno spočítat, naznačuje, že počet 144 000 je spíše symbolický než skutečný. To, že zástup je ze všech národů a není jen z Izraele, jak je to u 144 000, vykládají v tom smyslu, že Izrael, ze kterého má 144 000 svůj původ, není skutečný Izrael, ale duchovní, včetně všech pohanských národů.

Podle druhého hlediska vyniká rozdíl mezi 144 000 a "velikým zástupem". První skupinu je možno spočítat, druhá je nespočítatelná. První představuje zvláštní oddíl "prvotinu Bohu a Beránkovi" těch, kteří "následují Beránka, kamkoliv by šel" (Zj 14,4), druhá skupina představuje všechny vítěze ze všech věků.

Podle třetího názoru znamená "velký zástup" celou společnost vykoupených včetně 144 000.

Adventisté s.d. se všeobecně přidržují druhého názoru.

Před trůnem. Viz pozn. ke Zj 4,2.

Před obličejem Beránka. Viz pozn. ke Zj 5,6.

Bílé roucho. Viz pozn. ke Zj 6,11; srovnej se Zj 7,13.

Palmy. Symbol radosti a vítězství (viz 1 Makab 13,51; 2 Makab 10,7; Jan 12,13).

10. Spasení jest od Boha našeho. Je to uznání nespočetných zástupů, že Bůh a Beránek je vykoupil. Smysl originálu vystihuje překlad: "Spasení patří našemu Bohu." Označení Boha a Beránka za původce je významným důkazem jejich rovnosti (viz pozn. ke Zj 5,13).

Sedícímu. Viz pozn. ke Zj 4,2.

11. Starců. Viz pozn. ke Zj 4,4. I když se od 4. kap. odehrály už různé scény, všeobecné pozadí je stále stejné.

Čtyř zvířat. Viz pozn. ke Zj 4,6.

Padli. Viz pozn. ke Zj 5,8.

12. Amen. Viz pozn. ke Zj 5,14.

Požehnání. Je to sedminásobné chvalořečení jako ve Zj 5,12 (viz tamější pozn. jakož i pozn. k v. 13). Zde opět jako ve Zj 5,8-14 je ve vidění obhájen Bůh a Kristus. Po svědectví spasených jsou nebeské zástupy opět upozorněny, že Bůh je moudrý a spravedlivý. Uctívají ho blahorečením, slávou, vděčností a úctou.

13.

Jeden z těch starců. Viz pozn. ke Zj 4,4.

Řekl mi. Stařec vyjádřil to, na co Jan nepochybně už myslel.

Kdo jsou tito? Otázka se může vztahovat na 144 000 (v. 4), ale také na "veliký zástup" (v. 9). Vykладаči zastávají dvojí stanovisko: 1. Jde o skupinu 144 000, Zastánci tohoto hlediska tvrdí, že Jan už věděl, kdo je ten "veliký zástup", protože sám řekl, že pochází "z každého národa a ze všech pokolení a lidí a jazyků". Když má být - říkají - otázka rozumná, musí se vztahovat na 144 000. 2. Jde o "veliký zástup". Zastánci tohoto stanoviska ukazují, že počínaje 9. veršem se otevírá nová scéna a že návrat k předcházející scéně by se dal těžko očekávat bez zvláštního náznaku. Dále tvrdí, že "veliký zástup" nebyl o nic více upřesněn, než zástup 144 000. Konečně obrazení pozornost na tu skutečnost, že stařec mluví hlavně o těch, kteří jsou "oblečení do bílého roucha"; v této souvislosti je to "veliký zástup", který je popsán jako "oblečený v tom dlouhém bílém rouchu" (v. 9). Toto stanovisko je možno zastávat jednak za předpokladu, že "veliký zástup" představuje všechny vykoupené včetně 144 000, tak za předpokladu, že vykoupení jsou mimo tuto skupinu (viz AA, str. 602; GC, str. 649; MH, str. 507).

14. Z velikého ssoužení. Ti, kteří zastávají názor z v. 13-17, hovoříce o 144 000 (viz pozn. k v.13) řadí toto soužení do doby úzkosti před druhým příchodem Kristovým, o kterém se zmiňuje Dan 12,1. Ti, kteří zastávají názor, že v. 13-17 mluví o "velikém zástupu", vztahují "veliké soužení" všeobecně na různá období pronásledování svatých v průběhu staletí nebo přesněji, pronásledování, o kterém se mluví v symbolech Zj 6 (srovnej Mat 24,21; viz pozn. ke Zj 3,10).

Umyli roucha svá. Důvod čistoty roucha je uveden. Svátí zvítězili ne vlastní silou, ale na základě Kristova vítězství na Golgatě (srovnej se Zj 6,11).

Úzká souvislost mezi spravedlností a vítězstvím (obojí symbolizováno bílým rouchem (srovnej pozn. ke Zj 3,4; srovnej Zj 1,5) - je právě zde. Boj se vede proti hříchu; spravedlnost znamená vítězství; Kristova spravedlnost zvítězila, a po přijetí jeho spravedlnosti se hříšníci stávají spravedlivými i vítězi.

15. Proto. Stav spravedlnosti a vítězství této blahoslovené skupiny dává jí možnost ustavičně stát v Boží přítomnosti. Kdyby jejich roucha nebyla bílá, nemohli by přebývat v jeho přítomnosti.

Před trůnem Božím. Viz pozn. ke Zj 4,2. Tato skupina je ustavičně v Boží přítomnosti. Její členové se těší, že mohou vždy být s tím, který je zachránil.

Slouží jemu. Největší radostí spasených je konat Boží vůli.

Dnem i nocí. Viz pozn. ke Zj 4,8.

V chrámě. Řec. naos, slovo zvýrazňující místo Božího příbytku (viz pozn. ke Zj 3,12).

Zastěňovati je bude. Řec. skēnō (viz pozn. ke Jan 1,14). Tento výraz je možno přeložit takto: "On rozestře nad nimi svůj stan." Budoucí čas, ve kterém se zde stařec vyjadřuje, míří k bezmezné věčnosti, pro kterou je Boží přítomnost mezi spasenými zaručena. Nikdy nebudou bez této jeho přítomnosti. Nikdy nezůstanou bez jeho pomoci a přízně. Byt bez Boží přítomnosti znamená úplnou ztrátu; když On bude přebývat mezi námi potom jsme provždy zachráněni.

16. Nebudou lačněti více. Zdá se, že tento verš je ozvěnou Iz 49,10, kde je zaslíbena hojnost těm, kteří se vrátili ze zajetí. Zaslíbení se definitivně splní ve zkušenosti duchovního Izraele.

17. Beránek. Viz pozn. ke Zj 5,6.

U prostřed trůnu. V kap. 5. a 6. je Beránek představen v nejtěsnější blízkosti Božího trůnu.

Pásti je bude. Řec. poimainō = pást (viz pozn. ke Zj 2,27). I když obvykle je beránek sám pod pastýřským dohledem, zde je představen jako dobrý pastýř (viz Jan 10,11). Zde je vyjádřena myšlenka odvozená pravděpodobně z Iz 40,11.

K živým studnicím vod. Podobně u Jer 2,13; Jan 4,14; Zj 22,1.

Setře Bůh všelikou slzu. Obrazná řeč, že v budoucím světě nebude k slzám žádného důvodu. Někteří vykládali tento obraz spíše doslovně, jakoby na určitou dobu byla možnost oplakávat nepřítomnost milovaných. Toto však není možno dokázat. Dogmatický závěr v tomto bodě by musel mít pevnější základ, než je obrazná výpověď.

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 7

1-3 (Zj 16,13-16; viz pozn. EGW ke Zj 5,11; Ef 4,30) Koniec doby milosti. Království už povstává proti království. Rozhodující boj ještě neprobíhá. Čtyři vichry jsou dosud brzděny, dokud Boží služebníci nebudou zapečetěni na čele. Potom se pozemské mocnosti sjednotí k poslednímu rozsáhlému Boji. Jak pečlivě bychom měli využívat krátký zbytek doby milosti! (RH, 27.11. 1900)

Právě před tím, než do něho (času soužení) vstoupíme, dostaneme pečeť živého Boha. Potom jsem viděla čtyři anděly, jak povolili uzdu čtyřem větrům. Nastal hlad, mor a boj; národ povstal proti národu a celý svět byl ve zmatku (Day-Star, 14. 3. 1846)

Všechno na světě je nejisté. Národy se rozhněvaly a důkladně se připravují na válku. Národ se chystá proti národu a království proti království. Velký den Boží se rychle blíží. I když se však národy připravují na válku a krveprolití, dosud platí příkaz, aby andělé brzdili čtyři větry, dokud Boží služebníci nebudou zapečetěni na čele. (RH, 28.1.1909)

2-3 (viz pozn. EGW ke Zj 13,16.17; 14,9-12). Andělé čtou znamení. Co je pravým znamením živého Boha, které jeho lid dostává na čelo? Je to znamení, které mohou číst andělé a ne lidské oči; anděl zhoubce musí totiž toto výkupné znamení vidět. Rozumná mysl postihla znamení golgatského kříže na synech a dcerách, které přijal Pán. Hřích přestoupení Božího zákona je odstraněn. Odění jsou svatebním rouchem, poslouchají Boha a jsou věrní všem jeho příkazům (Dopis 126, 1898).

(2 Moj 12,7.12.13; Ez 9,4; 20,12.20) Boží znamení. Izraelci si označili dveře krví na znamení, že jsou Božím vlastnictvím. Podobně i dnešní lid Boží bude mít Bohem určené znamení. Tento lid bude žít v souladu se svatým Božím zákonem. Znamení dostává každý z Božího lidu právě tak, jako znamení bylo na dveřích židovských příbytků, aby zachránilo lidi od všeobecné záhuby. Bůh říká: "Dal jsem jim i své soboty, aby byli znamením mezi mnou a mezi nimi, aby věděli, že já jsem Hospodin, který je posvěcuji" (RH, 6.2.1900).

(2 Moj 31,12-17) Boží zvláštní vlastnictví. Každý člověk na světě je vlastnictvím Páně právem stvoření i vykoupení. Každý jednotlivec je v životní zkoušce. Dal Bohu to, co mu patří? Podřídil mu všechno, co je Boží jako jeho vykoupené vlastnictví? Všichni, kteří se v tomto životě radují v Pánu, budou pod jeho vládou a dostanou jeho znamení jako pečeť, že jsou zvláštním Božím vlastnictvím. Kristova spravedlnost je bude předcházet a sláva Páně doprovázet. Pán chrání každého člověka, který nese jeho znamení. (Cituj 2 Moj 31,12-17)

Toto uznání Boha má pro každého člověka nejvyšší cenu. Všichni, kteří ho milují a slouží mu, jsou mu velmi vzácní. Rád by je měl tam, kde by byli důstojnými představiteli Ježíšovy pravdy (Dopis 77, 1899).

Přirozené rysy je třeba změnit. Jak je málo těch, kteří pamatují na to, že pokusitel byl kdysi přední cherub, bytost, kterou Bůh stvořil k slávě svého jména! Pýcha přivedla satana k tomu, že se zpronevěřil vznešenému postavení, kterým ho Bůh tak počtil. Padl z těchže důvodů, proč i dnes padají tisíce - pro ctižádostivou touhu být prvním a pro neochofu podříditi se. Pán chtěl poučit člověka, že bez Boží pečeti mu ani náležitosti k církvi nezaručí spásu...

Pán má pro každého z nás určité dílo. A když pravda není zakořeněna v srdci, když Duch svatý nezměnil přirozené rysy charakteru, nikdy nebudeme Kristovými spolupracovníky. V našem životě se místo Kristova charakteru vždy objeví vlastní já. (Dopis 80, 1898)

Bez poskvrny a vrásky. V každém odvětví Božího díla jsou potřebné misijní nástroje. Naše instituce potřebují obrácené, oděvzdané lidi, kteří budou závislí na Pánu. Bůh skrze tyto pracovníky zjeví moc své milosti. Jeho služebníci se mají odlišovat od světa pečeti živého Boha, jejich slova a jejich skutky mají zjevovat, že jsou Božími spolupracovníky. Bůh nemůže použít lidský nástroj, dokud se ho neujme Duch svatý. L dem, zastávajícím zodpovědné postavení, jako jsou předsedové, kazatelé, lékaři a pracovníci v různých odvětvích, musím říci: Bůh vyzkouší všechny, kteří vstupují do jeho služby. Neptá se: Jsou to lidé učení a výřeční? Umějí rozkazovat, vládnout a spravovat? Ale ptá se: Chtějí představovat můj charakter? Bu-

dou pokorní, abych je mohl vyučit svým cestám? Chrám duše nesmí poskvřnit žádné uvolněné nebo znečištěné dílo. Ti, které uznám pro nebeské příbytky, musí být bez poskvřny a vrásky.

Pán použije pokorné lidi, aby vykonali významné a důležité dílo. Skrze ně představí světu nehynoucí vlastnosti božské přirozenosti (Dopis 270, 1907).

(Zj 14,1-3; 22,4; Jan 1,12) Čest nést Boží znamení. Ti, kteří přišli ze světa, aby se oddělili od světským lidí ve slovech i skutcích, ti kteří si uvědomují, že je ctí nést Boží znamení, dostanou moc stát se jeho syny. Pán bude mít lidi, kteří budou na něm závislí. Bez Božího znamení nikdo nevejde do nebeských příbytků. Ti, kteří si pokládali za čest, že na této hříchem zlořečené zemi směli nést znamení svatě odvahy, Kristus uzná a poctí v nebeských příbytcích (Dopis 125, 1903).

(Jer 8,20; 1 Jan 3,3) Obejde nás anděl. "A každý, kdo má takovou naději v něm, očišťuje se, jakož i on čistý jest." Zakrátko bude každé dítě nést jeho pečeť. Kéž ji dostaneme na čelo! Kdo může snést pomýšlení, že ho anděl obejde při pečeti Božích služebníků? (RH, 28.5.1889)

Propustka do svatého města. Jen ti, kteří přijímají pečeť živého Boha, budou mít propustku branami svatého města. Jsou však mnozí, kteří v Božím díle berou na sebe odpovědnost a přitom nevěří celým srdcem; v tomto stavu nemohou dostat pečeť živého Boha. Spoléhají na vlastní spravedlnost, kterou Pán pokládá za bláznovství (Dopis 164, 1909).

Rozlišující znamení. Ti, kteří chtěli mít Boží pečeť na čele, musí zachovávat sobotu podle čtvrtého přikázání. To je to, co je odlišuje od nevěrných, kteří místo pravé soboty přijali lidskou náhradu. Zachovávaní dne Božího odpočinku je znamením rozlišujícím mezi těmi, kteří Bohu slouží, a těmi, kteří mi neslouží (MS 27, 1899).

V charakteru jako Kristus. Pečeť živého Boha dostanou jen ti, kteří se charakterem podobají Kristu (RH, 21.5.1895).

Kristův obraz v člověku. Jako vosk nese otisk pečeti, tak člověk má přijmout otisk Duchu Božího a zachovat si Kristův obraz (ST, 18.7.1911)

Pečeť a přikázání. Mnozí nedostanou Boží pečeť proto, že nezachovávají jeho přikázání a nenesou ovoce spravedlnosti (Dopis 76, 1900).

Trpké zklamání v den Boží. Mnozí z těch, kteří se pokládají za křesťany, zažijí prudké zklamání v den Boží. Nebudou mít na čele pečeť živého Boha. Vlažní a polovičatí zneuctívají Boha mnohem více než zjevní nevěrci. Tápou v temnotě, i když by mohli žít v poledním světle. Slova pod vedením Toho, který se nikdy nemění (Dopis 121, 1903).

2-4. Viz pozn. EGW ke Zj 14,1-4.

4-17 (Zj 14,1-4; 2 Kor 3,18) Snažte se být mezi 144 000. (Cituj Zj 7,9-17) Ti, které Beránek povede k pramenům živých vod a kterým setře z očí slzy, budou těmi, kteří nyní získávají moudrost a poznání zjevené v Písmo, Božím slově...

Nemáme napodobovat žádného člověka. Nkdo není natolik moudrý, aby nám mohl být vzorem. Máme hledět na člověka Ježíše Krista, který je dokonale spravedlivý a svatý. On je Původcem i Dokonavatelem naší víry. On je člověku vzorem. Jeho zkušenost je normou zkušenosti, kterou máme získat. Naším vzorem je jeho charakter. Odvráťme tedy mysl od zmatků a těžkostí tohoto života a upněme ji na něj, abychom stálým pohledem na něj získali jeho podobu. Obdivovat Krista má smysl. Bezpečně můžeme hledět na něj, protože on je vševědoucí. Když hledíme na něj a přemýšlíme o něm, potom se nám v životě stane nadějí slávy.

Usilujme tedy vší silou, kterou nám Pán dal, abychom byli mezi 144 000 (RH, 9.3.1905).

9 (Zj 3,5; 19,7-9; Jan 12,12,13) Palmy a roucha. Palmy jsou znamením, že zvítězili, a bílá roucha dokazují, že je přioděla Kristova spravedlnost. Díky Bohu, že byl otevřen pramen, kde si můžeme do sněhobíla vyprat roucho charakteru (MS 23, bez data).

14 Viz pozn. EGW ke Zj 3,18; 19,7-9; Mat 22,11.12

17 Viz pozn. EGW ke Zj 22,1.2; Řím 11,33

7. kapitola

- 7,1 5T 152,573 (2TT 217); 6T 426 (3TT 60); 7T 220
 7,1-3 7BC 967-70; Ed 179-80 (WM 135); Ev 704; EW 36-8, 43-4 (SD 342), 48,50,58,67,71,85-6,279 (SR 402); GC 613-5; ML 308; LSM 111,221-2; 2SM 73,140,375; 5T 382,717-8 (2TT 324-5); 6T 14-5 (ChS 52; 2TT 369-70), 21 (2TT 374), 26,61 (Ev 229), 408 (ChS 52; 3TT 14-5); TM 364,444-6,510; 2TT 183-4
 7,1-9 LS 110-1,117-9
 7,2 4BC 1161; 5T 50,502; 6T 130
 7,2.3 6BC 1117-8; 7BC 980-1; CT 532; GC 640; LSM 66; 2T 468; 5T 213 (2TT 67), 216 (2TT 71)
 7,3 CT 459; Ev 212,235; GC 605; ML 341; PK 591; PP 307; SD 51,342, 369; 5T 451 (2TT 151), 475 (2TT 179)
 7,4 7BC 918,970,978; LS 65-6; LSM 174; 2SM 263; 1T 59-60
 7,9 CM 20; Ed 309; LSM 259; 5T 621 (2TT 264)
 7,9.10 AA 602; CH 264; GC 665 (ML 346); MH 507; ML 348; 4T 125; 8T 44
 7,9-12 PK 720,721; SR 421-2
 7,9-17 7BC 970; LS 270; 9T 267-8 (3TT 415)
 7,10 CT 532; 5T 385; 6T 368 (3TT 34)
 7,10-12 GC 650-1
 7,11 PK 721
 7,13.14 ML 321,346; Te 114
 7,14 AA 153 (ML 303); 5BC 1131; 7BC 960,965-6; COL 315 (ML 272); CW 81; EW 17-9,61; GC 428,677 (AH 544; ML 359); LS 271; SD 66, 362,371; 2SG 253; LSM 56, 259; 2SM 157; 1T 61,78,155 (1TT 48); 2T 60; 3T 45, 183,324,338; 4T 42,72 (1TT 48); 2T 60; 3T 45, 183,324,338; 4T 42,72 (1TT 458), 294,324,387 (1TT 521), 429 (1TT 537), 632; 5T 215-6 (2TT 70), 632, 717 (2TT 324); 9T 285-6 (AH 550; ML 348; 3TT 432-3)
 7,14.15 DA 302; MB 31
 7,14-17 AA 602; DA 332; Ed 303; GC 649; MH 507-8; 4T 125; 8T 44-5
 7,15 EW 19; 1T 68-9
 7,16.17 6BC 1091
 7,17 7BC 970; CH 244; DA 632; 5T 621 (2TT 264); TM 124

8. KAPITOLA

1. Pečet sedmou. Šestá kapitola pojednávala o otevření prvních šesti ze sedmi pečetí. Kapitola sedmá tvoří vsuvku, protože přerušuje otevírání pečetí, aby se ukázalo, že Bůh má věrný lid, který obstojí v hrůzách právě vyličených (viz pozn. ke Zj 6,17). Nyní se vidění vrací k otevírání pečetí.

Mlčení na nebi. V protikladu s viditelnými událostmi, které následují otevřením jiných pečetí, následuje po otevření sedmé pečeti velké mlčení.

Toto ticho se vykládá nejméně dvojím způsobem. Podle některých je mlčení v nebi, následující po strašných událostech na zemi bezprostředně před druhým příchodem (Zj 6,14-16.), způsobeno tím, že nebeské zástupy opustily nebeské příbytky, aby provázely Krista na zem (viz Mat 25,31).

Jiný pohled vysvětluje toto mlčení v nebi jako mlčení toužebného očekávání (viz mlčení v EW, str. 15.16; DA, str. 693). Potom nebeské zástupy byly vyličený jako plné chvály a zpěvu. Nyní je všechno tiché, v dojemném očekávání toho, co má následovat. Takto pochopeno je toto mlčení sedmé pečeti jakýmsi mostem mezi otevřením pečeti a hlasem trub, protože se předpokládá, že sedmou pečetí zjevení není úplné - zůstává ještě mnohé k vysvětlení z Božího programu, týkajícího se velkého boje se zlem (viz pozn. k v. 5).

Půl hodiny. Někteří vykladači to vysvětlovali podle prorocké časové míry den za rok (viz pozn. k Dan 7,25). Podle toho by "půl hodiny" znamenalo asi doslovný týden (viz EW, str. 16). Jiní se domnívají, že v Písmu není záruka, že se jmenovanou prorockou směrnicí měří doba kratší než jeden den, a proto dali přednost výkladu "půl hodiny" ve smyslu krátkého času nevytvořené délky. Adventisté s.d. všeobecně dávají přednost prvnímu hledisku.

2. Viděl jsem. Viz pozn. ke Zj 4,1

Sedm andělů. I když se Jan nikde předtím o těchto sedmi andělech nezmínil, zřejmě jejich totožnost pokládá za dostatečně jasnou na základě výroku, že jde o "sedm andělů, kteří stojí před Bohem".

Sedm trub. V tomto vidění sedm andělů troubí, aby oznámili příchod božských soudů (viz pozn. k v.5.6).

3. Jiný anděl. Tj. žádný ze sedmi andělů s troubami.

Oltářem. Viz 2 Moj 30,1-10.

Kadidelnicí. Srovnej s 3 Moj 10,1.

Zápalové mnozí. Mnoho kadidla. Viz 2 Moj 30,34-38.

S modlitbami. Zde je představen anděl, který přidává kadidlo k modlitbám svatých, jež se vznášejí ke trůnu Božímu. Této scéně je možno rozumět jako symbolu Kristovy služby za svůj lid (viz Řím 8,34; 1 Jan 2,1; viz také PP, str. 356; GC, str. 414.415; EW, str. 32,252). Kristus, orodovník, připojuje své zásluhy k modlitbám svatých, protože Bůh je může jen takto přijmout.

4. Dým zapalů. Dým kadidla. Viz pozn. k v. 3.

5. Naplnil ji ohněm. V přímluvě nastala náhle změna. Anděl znovu naplňuje kadidelnicí řeřavým uhlím, ale nepřidává žádné kadidlo.

Svrhl ji na zem. Smysl tohoto činu je významný pro pochopení toho, co následuje po zatroubení. Je možno uvést dvojí výklad.

Podle názoru, který mají adventisté s.d., je konec služby anděla při zápalném oltáři symbolickým koncem Kristovy služby pro lidstvo - závěr zkušební doby. Hlasy, hromobití, blesky a zemětřesení vyvolané hozením kadidla na zem, je popis událostí z konce sedmého troubení, po otevření chrámu (Zj 11,19) a při sedmé ráně, kdy z chrámu vychází hlas "Stalo se" (Zj 16,17).

Někteří vykládají Zj 8,3-5 ne tolik podle chronologického jako spíše podle logického vztahu k pečetím a troubám. Toto hledisko souhlasí s předcházejícím v tom, že služba anděla u kadidlového oltáře představuje Kris-

tovu přímluvnou službu po celou křesťanskou dobu. Tím je však zdůrazněna skutečnost, že modlitby svatých bylo vidět vystupovat a význam těchto modliteb je vyložen jako modliteb mučedníků z páté pečeti: "Až dokud, Pane svatý a pravý, nesoudíš, a nemstíš krve naší nad těmi, kteříž přebývají na zemi?" (Zj 6,10) Takto se nemodlili jen mučedníci, ale všechny Boží děti, které trpěly v mukách vyličených po otevření pečeti. Když zvážíme modlitby ze Zj 8,3 v souvislosti s pečetmi, potom svržení kadidelnice s ohněm na zem může znamenat jejich vyslyšení. Ve Zj 6,11 v utrpení svatých byla dána dočasná odpověď v tom, že bylo řečeno, aby čekali, dokud počet mučedníků nebude doplněn. Nyní dostávají skutečnou odpověď na své modlitby. Boží hněv proti pronásledovatelům jeho lidu není trvale zdržován. Nakonec bude vylit bez milostivé římluvy Kristovy. Trouby mají znamenají tyto soudy. Tento druhý názor se snaží spojit pečetí s troubami tím, že pečetí vykládá jako Boží odpověď na události vyličené v pečetích.

Hlasové. Viz Zj 11,19; 16,18; viz také výše pozn. ke "svrhl ji na zem".

6. Sedm andělů. Viz pozn. k v. 2. Komentátoři uvedli několik názorů na výklad scén jdoucích za sebou a následujících za hlasem trub.

Jeden názor na troubení se zakládá na předpokladu, že symbolika pátého verše ukazuje na konec Kristovy prostřednické služby, a proto následující události mohou logicky představovat Boží soudy dopadající na zemi po skončení doby milosti. Podle tohoto hlediska jsou tyto soudy paralelou sedmi posledních ran (Zj 16). Stoupenci tohoto stanoviska poukazují na určité aspekty každé z trub, které mají podobné rysy v každé z ran.

Podle druhého názoru není možno sedm troubení vykládat chronologicky, ale jako symbol Boží odpovědi na modlitby trpícího Božího lidu všech dob. Jinými slovy, tento výklad vidí v troubení ujištění, které dává Bůh svým pronásledovaným svatým, že navzdory všem válkám, ranám, hladu a smrti, které musí podstoupit, on ještě stále vládne nad světem. On je soudcem a potrestá nespravedlivé. Viz pozn. k v.5.

Názor, kterému dávali přednost adventisté s.d., vidí v těchto troubách období křesťanských dějin, jak je vystiženo v sedmi sborech (Zj 2 a 3) a sedmi pečetích (Zj 6; 8,1), jakož i zdůraznění významných politických a vojenských událostí tohoto období. O těchto událostech pojednáme dále.

7. Krupobití a oheň. Obraz velké bouře s krupobitím a blesky připomíná sedmou egyptskou ránu (2 Moj 9,22-25).

Zem. Země se svou vegetací je zvláštním terčem této rány (viz Zj 16,2). Tato rána je jedinečnou zkratkou vystihující útoky Vizigotů za Alarika do římské říše. Toto byl první z germánských vpádů do římské říše; který významně přispěl k jejímu konečnému pádu. Počínaje asi r. 396 přehnali se Vizigoti Trácií, Makedonií a Řeckem na východě říše a potom se vydali k Alpám a vyplénili Řím roku 410 po Kr. Zpustošili velkou část dnešní Francie a nakonec se usadili ve Španělsku.

Třetí díl. Ve Zjevení se tento zlomek vyskytuje často (viz verše 8.9; 11.12; 9,15.18; 12,4; viz také Zach 13,8.9). Pravděpodobně to znamená významnou část, ne však větší díl.

Tráva zelená. Sílu této bouře dramatizuje zdůraznění zpustošení velké části zemské vegetace.

8. A jako... Jan zřejmě nachází v hořící hoře nejvýstižnější obraz toho, co se odehrává před jeho očima. V židovské apokalyptické literatuře se často vyskytuje zmínka o hořícím vrchu (viz Enoch 18,13; R.H.Charles: The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament, 2. sv., str. 200), není však důvodu usuzovat, že Jan podle toho popisoval své vidění. Srovnej

s Jer 51,25, kde se prorok zmiňuje o "hoře, která hubí", která se později mění v "horu spálenou".

Do moře. Moře s životem v něm i na něm je představeno jako zvláštní cíl tohoto soudu (viz Zj 14,3).

V katastrofě oznámené druhým troubením se viděl popis vandalských útoků. Vyhnaní ze svých sídlišť v Trácii za vpádů Hunů ze střední Asie vystěhovali se Vandalové přes Gálii (nynější Francii) a Španělsko do římské severní Afriky a zřídili království soustřeďující se kolem Kartága. Odsud ovládali západní Středomoří svým pirátským loďstvem pustošícím pobřeží Španělska, Itálie, ba i Řecka a olupujícím římské loďstvo. Toto pustošení dosáhlo zvláštního vyvrcholení r. 455 po Kr., když Vandalové dva týdny loupili město Řím.

Třetí díl. Viz pozn. k v.7.

Moře... obrácen jest v krev. Tento soud připomíná první egyptskou ránu (2 Moj 7,20). Ve druhé ráně (Zj 16,3) se "moře obrátilo v krev". "Krev" zde nepochybně znamená velké krveprolívání.

9. Stvoření. Řec. klismaťa = stvoření, tvorstvo. Řecké slovo nutně neznamená život, proto ten dodatek, "kteráž měla duši" (která měla život). Viz 2 Moj 7,21.

Duši. Řec. psychai (viz pozn. k Mat 10,28).

10. Spadla s nebe hvězda veliká. Tento výraz se vykládal v tom smyslu, že jde o invazi a pustošení Hunů pod vedením krále Atily v 5. století. Když kolem r. 372 po Kr. přišli Hunové ze střední Asie do Evropy, usadili se nejdříve vedle dolního Dunaje. O třetivrtě století později šli opět dále a na krátkou dobu vyvolali boje v různých krajích římské říše. Když překročili Rýn r. 451 po Kr., zstavili je společně Římané s Germány u Chalonu v severní Gálii. Po krátkém plenění v Itálii r. 453 po Kr. zemřel Atila a Hunové brzy nato z dějin vymizeli. I když vládli jen krátce, pustošili tak krutě, že jejich jméno vešlo do dějin jako synonymum nejstrašnějšího vraždění a pustošení.

Pochodně. Řec. lampas = pochoden, lampa (viz pozn. k Mat 25,1)

Třetí díl. Viz pozn. k v.7.

Řek. Tento soud padá na prameny čerstvých vod na rozdíl od slané vody mořské z předcházejících troubení (v. 8; viz také Zj 16,4).

11. Jméno. Protože "jméno" často označuje charakteristické vlastnosti toho, k čemu se vztahuje, je jméno této hvězdy možno pokládat za popis soudu dopadajícího v tomto troubení (viz pozn. ke Sk 3,16).

Polynek. Řec. apsinthos = známá horská rostlina; artemisia absinthium. Podle tohoto textu se i vody obrátily v pelyněk.

12. Třetí díl. Viz pozn. k v.7.

Slunce. Slunce, měsíc a hvězdy se vykládaly jako symboly velkých světél západorímské vlády - jejich císařů, senátorů a konzulů. Pádem západorímské říše r. 476 po Kr. (viz 7BC, str. 21.22; viz také 7BC, str. 111) přestal vládnout poslední z jejich císařů. Později přestal existovat její senát a konzulové.

Třetí díl se jich zatměl. Zdá se, že jde o představu, že tato tělesa neměla svítit třetinu ze "svého času", a ne snad, že by intenzita jejich světla o třetinu ochabla. Tím by třetina dne a třetina noci byla temná. Při aplikaci na rozdělení římské říše může obraz znamenat postupné pohasnutí slávy císařů, senátorů a konzulů.

13. I viděl jsem. Viz pozn. ke Zj 4,1. Toto přechodné přerušení sledu troubení nás obzvláště upozorňuje na poslední tři, která jsou mimořádně označena za "bědy".

Anděla. (Orla) Textová kritika upřednostňuje čtení "orla". Tento orel může být znamením záhuby (viz Mat 24,28; viz také 5 Moj 28,49; Ozeáš 8,1; Ab 1,8).

Po prostředku nebe. Tj. zenitem, aby jeho poselství slyšeli všichni.

Běda, běda, běda. Toto běda se třikrát opakuje proto, že ještě mají dopadnout tři soudy při zatroubení dalších trub. Každý z těchto soudů je označen jako "běda" (viz Zj 9,12; 11,14).

Kteríž přebývají na zemi. Tj. nespravedlivým (viz pozn. ke Zj 3,10).

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 8

3-4 (Iz 1,18; Žid 9,13.14; viz pozn. EGW k Řím 8,26.34; Žid 7,25) Modlitby zpříjemněné vůní Kristových zásluh. Jako velekněz pokropil teplou krví slitovnici a vůně kadidla se vznášela k Bohu, tak při vyznávání našich hříchů a prosbě o účinnost Kristovy smiřující krve mají vystupovat naše modlitby do nebe s vůní zásluh charakteru našeho Spasitele. Navzdory vši své nehodnosti máme pamatovat, že existuje Ten, který může odstranit hřích a všemožně se snaží zachránit hříšníka. Vlastní krví zaplatil trest za všechny hříšníky. On odstraní každý hřích, který zkroušené srdce kajícím vyznalo (cituj Iz 1,18; Žid 9,13.14) (RH, 29.9.1896).

(Zj 5,8; Ž 141,2; Jan 1,29; Ef 5,2) Kadidlo představuje smiřující krev. (Cituj Zj 8,3.4) Rodiny i jednotliví křesťané a sbory by měly pamatovat, že jsou úzce spojeni s nebem. Pán se zvláště zajímá o svou církev bojující na zemi. Andělé, kteří přinášejí dým vonného kadidla, jsou na straně modlících se svatých. Z každé rodiny by se tedy měly neochvějně vznášet při západu slunce modlitby k Bohu a svědčit v náš prospěch o zásluhách krve ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele.

Jen tato krev má smysl. Jen ona nás může zbavit hříchů. Jen krev jednorozeného Syna Božího nás může přiblížit k Bohu, jen jeho krev "snímá hřích světa". Ráno i večer sleduje nebeský vesmír každou modlitbu se domácností a anděl s kadidlem symbolizujícím smířící krev přistupuje k Bohu (MS 15,1897).

8. kapitola

8,3 CT 110; GC 414-5; SR 377

8.3.4 6BC 1078; 7BC 931,970-1; CG 519; ChS 263; COL 156; DA 667; EW 32,252,256; LS 100; ML 29; MYP 96; PP 144 (AH 37; MYP 325), 353,356; SD 22; 4SG-a 9; 4T 615-6 (AH 212-3); 6T 467; 8T 178 (3TT 94); Te 280; TM 93.

9. KAPITOLA

1. Anděl pátý. O pátém troubení pojednávají verše 1-12. Toto troubení je prvním "běda" (viz pozn. ke Zj 8,13; viz také Zj 9,12.13).

Hvězda s nebe spadla na zem. Nebo "spadlá hvězda". Tedy ne padající, jako ve třetím troubení (Zj 8,10), ale už na zem spadnutá.

Je zajímavé mimochodem si povšimnout, že obraz padlé hvězdy se vyskytuje v židovské apokalyptické literatuře při popisu satana jako hvězdy padlé s nebe (Enoch 88,1; R.H.Charles: The Apocrypha and Pseudoepigrapha of the Old Testament, 2. sv. str. 251)

Dán jest jí. Tím je naznačeno, že moc představovaná klíčem nepatří k jeho podstatě, ale byla mu propůjčena vyšší mocí.

Klíč. Vlastnění klíčů je náznakem moci otevírat a zavírat (viz Zj 3,7; viz také Mat 16,19).

Několik vykladačů ztotožňovalo pátou a šestou troubu s pustošivými výboji Saracenů a Turků. Poukazují na války mezi Peršany za Chusraua II. (590-628 po Kr.) a Římany za Heraklia I. (610-641), které oslabily tyto dvě říše, čímž připravily cestu mohamedánské výpravě. Klíčem, podle jejich názoru, je pád Chusraua, jehož porážka a zavraždění roku 628 po Kr. znamenaly konec perské říše jako rozhodující mocnosti a uvolnilo cestu nástupu arabských sil.

Studnici propasti. Řec. frear tēs abyssou = bezodná jáma, propastná studna. Slovo abyssos se v LXX často používá k příkladu slova tehom - hebr. (viz pozn. k 1 Moj 1,2, kde abyssos představuje prvotní oceán. U Joba 41,31 představuje všeobecně moře a v Ž 71,20 hlubiny země. Abyssos je také příbytkem leviatána. Tak v LXX čteme texty Job 41,22.23.25 (v masoretském textu verše 31.32.34) v tomto znění: "On (drak) působí, aby v hlubině (abyssos) vřelo jako v mosazném kotli a moře pokládá za hrnec tuku a nejnížší část hlubiny jako zajatce: hlubiny počítá za své pásmo... Všechno vysoké pozoruje: a on je králem všeho, co je ve vodách." Vzhledem k Arabům mohou tyto bezodné propasti představovat rozsáhlé arabské pouště, odkud vyšli Mohamedovi následovníci a vybojovali si poslední velká území.

2. Studnici propasti. Viz pozn. k v.1.

Zatmělo se. Srovnej s pozn. ke Zj 6,12. Temnota je také příznačná pro pátou ránu (Zj 16,10). Vzhledem k mohamedanismu je možno zatmění slunce chápat jako zastínění slunce křesťanství. Takový byl následek rozmachu mohamedánského náboženství.

3. Kobylky. Toto navštívení připomíná ránu kobylek, která stihla Egypt (2 Moj 10,13-15). Říká se, že španělský mnich Beatus začátkem 8. století ztotožňoval symbol kobylek s islamskými Araby, kteří v jeho době vtrhli ze severní Afriky na Blízký Východ a do Španělska. S tímto svým výkladem nezůstal nadále osamocen.

Štírové zemští. Za normálních okolností kobylky nenapadají člověka, ale tyto kobylky jsou přirovnány k zemským škorpionům, jsou tedy jedovaté. Štíři jsou známi jako nepřátelé člověka (viz Ez 2,6; Luk 10,19; 11,12).

4. Aby neškodili. Kobylky ničí vegetaci, neškodí lidem. Tyto kobylky však dostaly příkaz neškodit rostlinám. Mají zaútočit jen na nespravedlivé lidi.

Ti, kteří v symbolu kobylek viděli Saracény, chápou tento zákaz jako taktiku arabských dobyvatelů neničit zbytečně majetek a nezabíjet křesťany a Židy, když se podřídí a ochotně jim vzdají úctu. O jisté třídě se měl Abu-bakr, Mohamedův nástupce, před svými vojáky vyjádřit takto: "Najdete jinou skupinu lidí, patřících k synagoze astanově, kteří složili své koruny, těm určitě rozsekněte lebku a nedáte jim klid, dokud se z nich nestanou mohamedáni, nebo nebudou vzdávat patřičnou úctu" (Edward Gibbon: The Decline and Fall of the Roman Empire). Dosud není zcela jasné, o které lidi šlo.

Když vztahujeme výklad na muslimské Araby, může toto omezení znamenat jejich taktiku povolující poraženým přece jen žít. Bylo to proto, aby poražený lid mohl podporovat další výboje.

Nemají znamení. Podle některých vykladačů jsou kobylkami napadeni ti, kteří nezachovávají pravý den odpočinku - sobotu, protože zachovávání soboty má být nakonec vnějším znamením vnitřního působení a zapečetění Duchem svatým (viz pozn. k Ez 9,4).

Na čelích svých. Viz Ez 9,4; Zj 7,3.

5. Ne aby je zabíjely. Kobyly mají vykonat vyměřený trest souzení, ne smrti.

Pět měsíců. O tomto časovém úseku pojednává Dodatková poznámka na konci této kapitoly.

Štíra. Viz pozn. k v.3. Štíří uštknutí může být krajně bolestivé, zřídka kdy je však smrtelné.

6. Hledati budou smrti. Srovnej postoj lidí zde s jejich postojem ze Zj 6,16. Viz Job 3,21; Jer 8,3

7. Způsob. Řec. homoiōmata = podoba, zobrazení, forma.

Podobný koněm. Viz pozn. k Joel 2,4. Někteří vidí v koních jezdce, skvělý rys arabských bojových sil.

Koruny. Řec. stefanoi = symboly vítězství (viz pozn. ke Zj 2,10). Někteří v tom viděli turbany, které byly dlouhou dobu národním příkrytím hlavy Arabů.

Jako tváři lidské. Snad náznak, že nástroji tohoto navštívení jsou lidé.

8. Vlasy jako vlasy ženské. Podle některých to má být znázornění údajně dlouhých vlasů arabských vojáků.

Zubové jejich byli jako lvů. Tento rys symbolizuje sílu a dravost.

9. Panciře jako panciře železné. Šupiny kobyly by snad mohly být symbolickým náznakem nedobytnosti vykonavatelů tohoto soudu.

Zrůk vozů. Srovnej Joel 2,5.

10. Podobné štírům. Tj. jako chvosty škorpiónů s jedovatými žihadly.

Moc. Řec. exousia = moc.

Škoditi lidem. Viz pozn. k v.5.

Pět měsíců. Viz dodatkovou poznámku na konci kapitoly.

11. Měly nad sebou krále. Moudrý muž Agur prohlásil, že "kobyly nemají krále, avšak vycházejí po houfích všechny" (Přísl 30,27). Kobyly tohoto verše jsou však ještě organizovanější při svém ničivém díle, protože mají velitele, jehož příkazy plní. Někteří vykladači, kteří vztahují pátu a šestou troubu na muslimské Araby a Turky, vidí v tomto králi Otomana I. (1299-1326), tradičního zakladatele otomanské říše. Jeho první útok na tureckou říši 27. 7. 1299 (podle Bibbona) pokládají za významný začátek pětiměsíčního pronásledování (Zj 9,7.10). V Dodatkové poznámce na konci této kapitoly o tom čteme více.

Anděla. Tj. posel, pověřený mocnostmi bezedné propasti.

Propasti. Viz pozn. k v.1.

Abaddon. Řec. Abaddōn = zničení, zpusťování. Všeobecný význam tohoto slova je vyjádřen u Joba 31,12 a je přirovnán k "peklu" (hebr. šeol, domnělý příbytek mrtvých; viz pozn. k Přísl 15,11) u Joba 26,6). Použití hebrejského jména v této souvislosti je příznačné proto, že mnohé z Janova symbolismu má hebrejský a židovský původ. V židovské tradici je Abaddon zosobněn (viz Talmut: Šabbat 89a).

Řecky. Jan uvádí řecké jméno pro řecky mluvící čtenáře.

Apolyon. Řec. apollyon = hubitel, zhoubee.

12. Bída. Viz pozn. ke Zj 8,13.

13. Šestý anděl. Tj. druhé běda (viz pozn. ke Zj 8,13; 11,14; Zj 9,12):

Ze čtyř rohů. Z řecké předlohy vysvětluje dvojí možnost: "čtyři rohy" a "rohy". O rozích kadidlového oltáře ve staré svatyni na poušti viz 2 Moj.37, 26..

Oltáře zlatého. Nepochybně tentýž oltář, při kterém anděl přisluhoval při modlitbách svatých (Zj 8,3-5).

14. Čtyři anděly. Předtím viděl prorok čtyři anděly, kteří měli moc zabránit působení větrů (Zj 7,1). Měli světoširou moc; tito čtyři jakoby měli moc omezenou.

Většina vykladačů, kteří vztahují páté troubení na Saraceny, viděla v šestém troubení Turky. Někteří z nich ztotožňují čtyři anděly se čtyřmi sultány turecké (otomanské) říše: Aleppo, Iconium, Damašek a Bagdad. Jiní vidí v těchto andělech ničivé síly, které útočily proti západnímu světu.

U vězení. Tito andělé nesměli uskutečnit dílosoudu, dokud nezatroubí anděl šestý.

Eufrates. Vykladači, kteří šesté troubení vztahují na Turecko, všeobecně vykládají doslovně Eufrat v tom smyslu, že Turci vstoupili do Byzantské říše od Eufratu. Protože však jména jako Sodoma, Egypt (Zj 11,8) a Babylon (Zj 14,8; 17,5; 18,2.10.21) jsou ve Zjevení použita symbolicky, tvrdí jiní komentátoři, že Eufrates je třeba chápat také symbolicky (viz pozn. ke Zj 16,12). Někteří z nich poznamenávají, že pro Izraelity tvořil Eufrat severní hranici země, kterou měli obsadit (5 Moj 1,7.8) a kterou na vrcholu své moci ovládali alespoň do jisté míry (viz pozn. k 1 Král 4,21). Za Eufratem byly pohanské národy severu, které tísnily a ničily Izrael (viz pozn. k Jer 1,14). Podle tohoto hlediska zde Eufrat naznačuje hranici, za kterou Bůh udržuje síly, které uskuteční jeho soudu v šestém troubení.

Ještě další vykladači spojují Eufrat s tajemným Babylonem. Poukazují na to, že ve Zjevení je konečné odpadnutí vylíčeno jako tajemný Babylon (Zj 17,5) a že zvláštní pozornost je obrácena na jeho postavení "na mnohých vodách" (v.1), a protože historický Babylon byl skutečně postaven na vodách Eufratu (viz 4BC, str. 796), Eufrat je zde symbolem moci představené jako tajemný Babylon (viz pozn. ke Zj 16,12).

15. Čtyři andělé. Viz pozn. k v. 14.

K hodině. O výrazech "ke dni, a k měsíci, a k roku" pojednává Dodatková pozn. na konci kapitoly; viz také pozn. ke Zj 17,12.

Třetí díl. Viz pozn. ke Zj 8,7.

16. Počet vojska lidu jízdného. Čtyři andělé jsou zde vylíčeni při vykonávání soudu prostřednictvím velké armády jezdců. Ve staré době byla jízda nejrychlejším, nejpohyblivějším oddílem vojska. Proto se smíme domnívat, že zde jde o symbol rychlosti a rozsahu, s jakým toto navštívení přišlo.

Dvěstěkrát tisíc tisíců. Tento počet nepochybně představuje velké, nesčíslné zástupy.

Slyšel jsem. Ze znění tohoto výroku v řečtině je možno usoudit, že Jan slyšel tento počet a rozuměl jeho významu. Slovní vyjádření potvrdilo jeho dojem o nesčíslném zástupu.

17. Viděl jsem. Popis koní a jejich jezdců jakoby zde vystihoval známý hebrejský obrácený paralelismus: nejdříve je zmínka o koních, potom o jezdcích, potom jsou popsáni jezdci a opět koně.

Ohnivě. Zřejmě nevynikala jasem pouze výzbroj jezdců, ale i čtyři vojska viděl prorok v ohnivě záři. Viz dále pozn. k "hyacintové".

Pancíře. Pancíře jezdců.

Hyacintové. Řec. hyakintinos = fialová nebo sytě modrá barva. Podle některých to má představovat dým, který provází oheň (viz dále pozn. k "oheň, dým a síra"). Jiní v tom vidí popis turecké uniformy, kde převládala barvy: červená (šarlatová), modrá a žlutá. Podle nich představuje oheň červenou barvu a síra žlutou.

Síra. Řec. theiōdeis = síra. Ve Zjevení jsou oheň a síra často společně (Zj 9,18; 14,10; 19,20; 20,10; 21,8). Pozn. k výrazu "hyacintové" naznačuje možný význam barvy.

Hlavy lvové. Tato charakteristika naznačuje dravost a majestátnost.

Oheň, a dým, a síra. Totéž, co přidovalo jezdce, vychází i z tlam jejich koní. Zmínka o "dýmu" zde místo "hyacintu" jezdců zdůrazňuje názor, že toto dvojí znamená totéž (viz předcházející pozn. k výrazu "hyacintové"). Porovnej s popisem leviatana u Joba 41,19-21. Komentátoři ztotožňující šesté troubení se zpusťováním otomanských Turků vidí v "ohni, dýmu a síře" náznak použití střelného prachu a střelných zbraní, které se tehdy začaly užívat. Poukazují na to, že výstřel z ručnice jezdců ze vzdálenosti může připomínat jakoby oheň, vycházející z úst koní.

18. A tím trojím zmodrována... Z řeckého textu vysvítá čtení "těmito třemi ranami". Skutečnost, že tyto soudy jsou nazvány ranami, má podle některých naznačit úzkou souvislost, která byla mezi troubami a sedmi posledními ranami (viz pozn. ke Zj 8,6).

Třetina. Viz pozn. ke Zj 8,7.

Ohněm, a dymem, a sirou. Viz pozn. k v. 17.

19. V ústech jejich. Jan už popsal tyto koně, zabíjející lidi ohněm, dýmem a sirou vycházející z jejich úst (viz pozn. k v.17).

V ocasích jejich. Tito koně pustoší hlavami i ocasy. Srovnej s kobylkami z pátého troubení se žihadlem v ocase (v.10). Někteří vykladači v souvislosti s Turky vidí v těchto "ocasech" symbolický náznak ocasu turecké vlajky.

20. Jiní pak lidé. Většina lidí nebyla zničena tímto strašným navštívením, ale navzdory tomu, co jejich spoluobytelé museli vytrpět, ničemu se z toho nenaučili a nečinili pokání.

Ze skutků rukou svých. Zvláště modly, které si vytvořili (viz 5 Moj 4, 28; Ž 135,15; Jer 1,16). Mnozí lidé jistě i dnes připisují větší význam lidským vynálezům než Bohu a jeho království; i jich tedy se týkají tato slova. I když výtvořiny moderní kultury mohou být samy o sobě dobré, přece mohou lidské srdce zaujmout natolik, jako dávné modly ze dřeva, kame- ne či kovu. Srovnej s pozn. k 1 Jan 5,21.

Ďáblům. Řec. daimonia = démoni (viz pozn. k 1 Kor 10,20). To se vztahuje na uctívání duchů, obvyklé ve staré době a dodnes se vyskytující mezi pohanskými kmeny.

Modlám. Vedle uctívání duchů odsuzuje se zde uctívání konkrétních, ale neživých předmětů.

Zlatým. Zlato, stříbro, měď, kámen, dřevo jsou uvedeny v pořadí podle ceny.

Ani hleděti nemohou. Nerozumnost modloslužby je dramatizována skutečností, že tyto předměty, uctívané jako bohové, nemají dokonce ani zvířecí schopnosti, tím méně lidské (viz Ž 115,4-7; Jer 10,5; Dan 5,23).

21. Z vražd. Hřích modloslužby proti Bohu často dovádí lidi ke zločinům zde uvedeným (viz Zj 21,8; viz také Gal 5,20).

Z trávení svých. Viz pozn. ke Zj 18,23.

Z smilstva. Řec. porneia = prostituce, nečistota, k označení každého nezákonného obcování.

Z krádeží. Viz 1 Kor 6,10.

DODATKOVÁ POZNÁMKA KE ZJEVENÍ 9

Jedním z prvních biblických vykladačů, který viděl v šestém troubení symbol Turků, byl švýcarský reformátor Heinrich Bullinger (zemřel r. 1575), i když Martin Luther toto troubení už před ním vykládal jako symbol mohamedanismu. V datování pátého a šestého troubení se však komentátoři velmi rozcházelí, i když velká většina vykladačů řadila páté troubení do období vzestupu moci Saracénů a šesté troubení do vrcholného období seljukovských nebo otomanských Turků.

Roku 1832 Silliam Miller upřesnil datování těchto troubení tím, že je chronologicky spojil (v pátém ze série článků časopisu "Telegraph", vycházejícím ve Wermontu). Na základě zásady "den za rok" (viz pozn. k Dan 7,25) Miller počítal pětíměsíční období pátého troubení (Zj 9,5) za 150 doslovných let, a hodinu, den měsíc a rok šestého troubení za 391 let a 15 dní. Mnozí vykladači před Millerem počítali podobně, ale nespojovali tato dvě období chronologicky. Miller upozornil, že doba šestého troubení následovala bezprostředně po pátém troubení, takže vzniklo období trvající 541 let a 15 dní. To trvalo od roku 1298 po Kr., bral přitom v úvahu první útok otomanských Turků na Byzantskou říši, do roku 1839. Podle tohoto názoru představovalo tedy obojí troubení otomanské Turky, páté: jejich rozmach, a šesté: období jejich nadvlády.

Roku 1838 Josiah Litch, jeden z Millerových spolupracovníků ve druho Adventním hnutí v Americe, po revizi Millerových údajů uvedl rok 1299 po Kr. až rok 1449 jako období pátého troubení a do roku 1249 do roku 1840 - šesté troubení. Litch přijal 27. červenec 1299, kdy byla bitka u Bafeu blízko Nicomédie, kterou označil za první útok otomanských Turků na Byzantskou říši. Rok 1449 pokládal za významný mezník pádu byzantské moci, protože koncem roku 1448 nový byzantský císař Konstantin Palaeologus žádal o povolení tureckého sultána Murada II., aby mohl nastoupit na trůn, a ve skutečnosti přijal korunu až 6. ledna 1449, kdy toto povolení dostal. Litch věřil, že toto 150leté období tvořilo dobu, kdy otomanští Turci "mučili" (viz v. 5) byzantskou říši.

Jak jsme už uvedli, Litch určil rok 1299 za počátek pátého troubení, přesněji 27. červenec 1299, datum boje u Bafeu. Pátému troubení vymezil 150 let. Tím se dostal k 27. červenci 1449, jako počátku šestého troubení. K tomu přidal 391 let a dospěl k 27. červenci 1840. Po připočtení 15 dní byl v srpnu 1840. Předpověděl, že v tomto měsíci bude turecká říše rozvrácena. Zpočátku však se neodvážil stanovit přesný den měsíce srpna. Krátkou dobu před vypršením tohoto období určil pád turecké říše na 11. srpna, tj. přesně 15 dní po 27. červenci 1840.

V té době se pozornost světa obracela k událostem odehrávajícím se v turecké říši. V červnu 1839 Mohamed Ali, egyptský paša a formálně sultánův vazal, se vzbouřil proti svému pánu. Porazil Turky a zajal jejich loďstvo. V té době zemřel sultán Mahmud II. a ministři jeho nástupce Abdula Mejida navrhovali Mohamedovi Alimu určitou smlouvu, podle níž by dědičně vládl Egyptu a jeho syn Ibrahim by spravoval Syrii. Avšak Británie, Francie, Rakousko, Prusko a Rusko, které se všechny zajímaly o Blízký Východ, intervenovaly a trvaly na tom, aby se bez nich neuzavírala žádná smlouva mezi Turky a Mohamedem Alim. Vyjednávání pokračovalo do léta roku 1840, kdy - 15. července - Británie, Rakousko, Prusko a Rusko podepsaly tzv. Londýnskou dohodu, navrhuující mocenskou podporu podmínkám navrženým Turky minulého roku. Až v té době Litch oznámil, že předvídal ukončení tureckého panství na 11. srpen. V ten den turecký vyslanec Rifad Bey přišel do Alexandrie s podmínkami Londýnské dohody. V ten den dostali i vyslanci čtyř mocností zprávu, ve které se sultán ptal, jaká opatření má učinit vzhledem k situaci, která podstatně ovlivňuje jeho říši. Bylo mu oznámeno, že "se podnikly kroky", avšak nedozvěděl se, jaké. Litch vykládal tyto události tak, že turecká vláda uznala konec své nezávislosti.

Tyto události, které se odehrály v určenou dobu podle Litchovy předpovědi, široce ovlivnily myšlení těch Američanů, kteří se zajímali o Millerovo hnutí. Tato Litchova předpověď vlastně pomohla lidem přijmout další, dosud nesplněné časové proroctví - obzvláště proroctví týkající se 2300 dní - o kterém kázali milleristé. K se tato událost z roku 1840 stala významným činitelem při očekávání druhého adventu o 3 roky později. (Viz GC, str. 334-335)

Je však třeba připomenout, že komentátoři a teologové se všeobecně velmi rozcházel při výkladu významného pátého a šestého troubení. Příčinou byly hlavně tři problémy: 1) význam samotného symbolismu; 2) význam řeckých výrazů a 3) historické události a data. Avšak důkladný průzkum těchto problémů by nás vedl daleko za rámec vymezený v tomto komentáři.

Všeobecně je možno říci, že adventisté s.d. vykládají páté a šesté troubení hlavně v otázce období v podstatě shodně s výkladem Josiaha Litche.

9. kapitola

9 GC 334.5

10. KAPITOLA

1. I viděl jsem. Viz pozn. ke Zj 1,1 a 4,1. Kapitola 10,1 až 11,14 tvoří určitou vsuvku mezi šestým a sedmým troubením. Tato vsuvka se podobá úseku, který je v sedmé kapitole mezi šestou a sedmou pečetí.

Jiného anděla silného. Tento anděl patří do počtu už vzpomenutých andělů. Zřejmě se liší od andělů zdržujících čtyři proudy větrů (Zj 7,1), jakož i od andělů se sedmi troubami (Zj 8,2), dále od anděla u oltáře (Zj 8,3) a také od andělů u řeky Eufrat (Zj 9,14). Tohoto anděla je možno ztotožnit s Kristem (viz pozn. EGV ke Zj 10,1-11). Zde, jako Pán dějin, oznamuje výrok šestého verše.

Sstupujícího s nebe. I když se nyní pohled soustřeďuje na jistou nebeskou bytost, dějištěm vidění je stále země.

Oděného oblakem. Řec. periballō = házet kolem, obkládat, odívat. Anděl se jeví jako oblečený rouchem. Písmo často dává do souvislosti oblaky se zjevením Krista (viz Dan 7,13; Sk 1,9; Zj 1,7; 14,14; viz Ž 104,3; 1 Tes 4,17).

Duha. Srovnej se Zj 4,3; Ez 1,26-28. Andělovu tvář "jako slunce", zářící přes oblak, kterým je zahalena, je možno pokládat za příčinu duhy. Srovnej s pozn. k 1 Moj 1,12.13.

Jako slunce. Srovnej s popisem Krista - Zj 1,16.

Nohy. Jde zřejmě o dolní končetiny aelé a nejen o chodidla, když je Písmo přirovnává k ohnivým sloupům (viz Pís 5,15; viz také pozn. k Ez 1,7).

Sloupové ohnivé. Srovnej s popisem Kristových nohou ve Zj 1,15.

2. V ruce své. Porovnej se symbolismem z Ez 2,9.

Otevřenou. Řecký text naznačuje, že kniha byla stále a úplně otevřená. Naproti tomu předcházející svitek byl zapečetěn sedmi pečetěmi (Zj 5,1). Daniel měl "zapečetit knihu až do času" (Dan 12,4). Toto napomenutí se vztahuje obzvláště na část Danielova proroctví, které pojednává o posledních dnech (viz pozn. k Dan 12,4) a nepochybně na časový úsek z 2300 dní (Dan 8,14) jako se vztahuje na kázání prvního, druhého a třetího andělského poselství (Zj 14,6 až 12). Protože poselství tohoto anděla se týká času a pravděpodobně událostí doby konce, když má být Danielova kniha odpečetěna (Dan 12,4), zdá se rozumným vyvozovat, že tato malá kniha otevřena v ruce anděla, představuje právě tuto Danielovu knihu. Tím, že Jan dostal malou, otevřenou knihu, zapečetěné části Danielova proroctví byly odhaleny. Časový prvek poukazující na konec proroctví o 2300 dnech, byl objasněn. Proto se tato kapitola soustřeďuje na dobu zvěstování obsahu šestého a sedmého verše, tj. roky od 1840-1844 (viz pozn. k v.6; viz EGW: Dodatek ke Zj 10, 1-11).

Knížku. Řec. biblaridion = malý svitek; je to zdrobnělý tvar od slova biblos = kniha. V Novém zákoně slovo biblaridion se vyskytuje jen v této kapitole. Ve srovnání se svítkem (biblion) v Boží ruce ve Zj 5,1 je tento malý svitek výrazně menší. Srovnej symboliku Ez 2,9.

Na moři... na zemi... Moře a země často představují celek světa (viz 2 Moj 20,4.11; Z 69,35). Skutečnost, že anděl stojí na mori i na zemi, naznačuje světoširé zvěstování jeho poselství, jakož i jeho moc a vládu nad světem.

3. Hlasem velikým. Srovnej se Zj 1,10; 5,2; 6,10; 7,2.

Jako by lev řval. Tím je jen zdůrazněna mohutnost andělova projevu. Není zaznamenán obsah.

Sedm hromů. Další z řady charakteristických sedmiček Zjevení (viz pozn. ke Zj 1,11).

4. Byl bych psal. Jan rozuměl hlasu sedmi hromů a je připraven zaznamenat jejich poselství. Tento verš naznačuje, že Jan zaznamenal vidění ze Zjevení, když mu byla ukázána, a ně později.

Zapečet to. Jako kdysi Daniel, i Jan je vyzván, aby "zapečetil" zjevení, které dostal (viz Dan 12,4). Pavel také slyšel ve vidění "nevyslovitelná slova, která nemůže člověk vypravit" (2 Kor 12,4). Poselství sedmi hromů zřejmě nebylo zjevením pro lid Janovy doby. Obsahovalo zjevené podrobnosti poselství, které mají být zvěstovány v "čase konce" (Dan 12,4; viz pozn. ke Zj 10,2). Takto je možno chápat je jako vyličení událostí, které budou doprovázet zvěstování prvního a druhého andělského poselství (Zj 14,6-8; viz EGW: Dodatek ke Zj 10,1-11).

5. Pozdvihl ruky své. Příznačné gesto přísahy ve staré době, někde zachované dodnes (viz 1 Moj 14,22.23; 5 Moj 32,40; Ez 20,15; Dan 12,7).

6. Živého. Srovnej se Zj 1,18; 4,9; 15,7.

Kterýž stvořil. Srovnej 2 Moj 20,11; Ž 146,6. Slavnostněji už není možno přísahat (viz Žid 6,13). Přisahou skrze Stvořitele zde Ježíš Kristus v podobě anděla (viz pozn. ke Zj 10,1) přísahá skrze samého sebe.

Již více času nebude. Řec. chronos ouketi estai = už nebude času. Toto zvláštní prohlášení se vykládalo různě. Mnozí komentátoři mu rozuměli tak, že jde o konec času a začátek věčnosti. Jiní slovo "čas" pokládali za období, které plyne před posledními událostmi dějin, a proto překládali nebude už odkladu (oddálení, otálení)".

Adventisté s.d. všeobecně chápali tato slova jako zvláštní popis poselství zvěstovaného v letech 1840-1844 Williamem Millerem a jinými v souvislosti s koncem prorockého období 2300 dní z Dan 8,14. Po něm už nemá přijít žádné další poselství, které by se týkalo určitého času. Žádné proroctví Písma nesahá za rok 1844.

7. Ve dnech. Někteří komentátoři vykládali tyto dny v prorockém smyslu jako roky. Málo záleží na tom, zda je budeme pokládat za dny nebo za roky, protože výraz sám je všeobecný a přichází po prohlášení verše 6, a proto nemůže blíže určovat žádné měřitelné časové období (viz pozn. k v.6). Smysl tohoto verše je ten, že v době sedmého troubení se má dokonat Boží tajemství. V Božím plánu měla tato událost následovat po prohlášení, že "už více času nebude" (v. 6). Srovnej s prohlášením pod sedmou ranou: "Stalo se" (Zj 16,17).

Sedmého anděla. Viz Zj 11,15-19, kde je řeč o událostech.

Když bude troubiti. Sedmé troubení znamená vyvrcholení onoho velkého sporu mezi Kristem a satanem, jak je to zjeveno zvěstováním hlasu v nebi v oné době (Zj 11,15).

Dokonánoť bude. Viz pozn. ke Zj 11,15.

Tajemství Boží. Výklad ke slovu "tajemství" uvádí poznámka ke Zj 1,20; viz pozn. k Řím 11,25; Ježíš užíval podobný výraz: "tajemství království Božího" (Mar 4,11), a Pavel mluví také o "tajemství Boha" (Kol 2,2) a "tajemství Kristově" (Kol 4,3). Boží tajemství, které Bůh zjevuje svým dětem, je jeho záměr s nimi - plán vykoupení. Porovnej 1 Tim 3,16; 6T, str. 19.

Služebníkům svým prorokům. Vyhlášení a výklad tajemství Božího (viz předcházející pozn. k výroku "tajemství Boží") vždy patřilo k poslání zvěstování jeho sluhů proroků a bylo údělem misijní služby lidem (viz pozn. k Ř 3,21).

Hlas. Nepochybně hlas, který zakázal Janovi psát, co bylo obsahem zvěsti sedmi hromů (v. 4), jak to vysvětluje z opakování výroku "s nebe" a příslovce "zase".

Jdi, a vezmi. Jan byl vyzván, aby zasáhl do vidění.

Otevřenou. Viz pozn. k v. 2.

Knížku. Viz pozn. k v. 2.

Z ruky. Viz pozn. k v. 2.

Na moři a na zemi. Viz pozn. k v. 2.

9. Dej mi tu knížku. Jan je zde zobrazen v situaci, kdy vyjadřuje svou touhu po knize. Hraje úlohu těch, kteří zvěštovali adventní poselství od roku 1840-1844. I když se zmýlili v otázce doby oné události, kterou zvěštovali, přece je vedl Bůh a zvěst o brzkém příchodu jim byla vzácným poselstvím. Jejich počítání času z Dan 8,14 bylo správné (viz pozn. k tomuto verši), mýlili se jen pokud šlo o podstatu události, která se měla stát na konci 2300 dní.

Požři ji. Srovnej symboliku z Ez 3,1 (viz Jer 15,16) Sníst knihu může znamenat obraznou řeč naznačující plné pochopení významu poselství obsaženého v malém svitku. Janova zkušenost ve Zj 10,10 dobře popisuje to, co adventní věřící zkusili, když plněji pochopili význam trojandělského poselství (Zj 14,6-12) ve vztahu ke skutečnému naplnění proroctví o 2300 dnech.

Učiniť hořkost v břiše tvém. Viz pozn. k v.10. Pořadí jednotlivých prvků verše 9. a 10. je obvyklou formou hebrejského paralelismu (viz pozn. ke Zj 1,2; 9,17).

"Učiniť hořkost v břiše tvém,
ale v ústech tvých bude sladká jako med" (v.9).

"V ústech mých byla sladká jako med...
hořko mi bylo v břiše mém" (v. 10).

V ústech tvých budeť sladká. Viz pozn. k v.10.

10. Vzal jsem. Viz pozn. k v. 9.

Sladká jako med. Srovnej s Ez 3,3. Podobně jako v Ezechielově zkušenosti Boží poselství daná jeho služebníkům byla často směsí sladkosti a hořkosti, protože jde o Boží lásku a jeho soudy. Boží proroci zkusili vytržení do božského vidění i trpkost plynoucí ze zvěstování varovného poselství lidem.

Ve zvláštním smyslu je tato Janova zkušenost ve vidění příznačná i pro adventní věřící z roku 1840-1844. Když poprvé uslyšeli poselství o blízkém druhém příchodu, bylo jim to "sladké jako med". Když však Kristus nepřišel podle jejich očekávání, jejich zkušenost byla skutečně trpká. Srovnej pozn. k v. 9.

Hořko mi bylo v břiše mém. Viz pozn. ke "sladká jako med".

11. I dí mi. Tj. Kristus, "anděl" z v. 1. a 9.

Musíš opět prorokovati. Srovnej s Ez 3,1.4. I když snědený svitek způsobil v žaludku hořkost, Kristovo ujišťující slovo nabádá proroka, aby znova prorokoval. Slovo "musíš" je v řečtině velmi důrazné. Jan jako představitel adventních věřících po zklamání musí neodkladně zvěstovat další poselství. Je třeba vykonat velké dílo. Tito lidé musí jít a šířit poselství třetího anděla ze Zj 14,9-12.

Národům... - v jiných překladech předložka: proti, před... To má souvislost. Poselství je třeba předkládat mnohým lidem, právě tak jako svědectví o nich, či proti nim.

Národům... mnohým. Když adventní věřící plněji pochopili význam třetího andělského poselství, tím více si uvědomili, že jde o poselství světu a že je ho třeba zvěstovat "lidem a národům a jazykům a mnohým králům". Toto přesvědčení vyvrcholilo v jednom z nejrozsáhlejších programů světové evangelizace, jaký křesťanské dějiny kdy viděly, když adventisté s.d. vyšli zvěstovat "každému národu i pokolení i jazyku i lidu" (Zj 14,6) poselství, které jim bylo svěřeno.

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJEVENÍ 10

1-11 (Zj 14,6-12; Dan 12,4-13) Ne menší osobnost než Ježíš Kristus. Mocný anděl, který poučoval Jana, nebyl menší osobností než Ježíš Kristus. Jeho pravá noha na moři a levá na suché zemi naznačuje jeho účast v závěrečných scénách velkého sporu se satanem. Toto postavení je náznakem jeho svrchované moci a autority nad celou zemí. Spor stále sílí, je stále prudší; tak tomu bude i dále, před závěrečnými scénami, kdy mistrovské působení mocností temna dosáhne vrcholu. Satan spojený se zlými lidmi bude svádět celý svět

i církve, které nemilují pravdu. Ale mocný anděl žádá pozornost. Volá silným hlasem. Mcc a autoritu svého hlasu má projevit vůči těm, kteří se spojili se satanem, aby odporovali pravdě.

Jen co dozněly hlasy sedmi hromů, uslyšel Jan napomenutí jako kdysi Daniel o malé knize: "Zapečetě to, co řeklo sedm hromů." To se vztahuje na budoucí události, které budou popořádku odhaleny. Daniel vstane ke svému losu na konci těch dní. Jan vidí malou knihu odpečetěnou. Danielova proroctví a to v prvním, druhém a třetím andělském poselství, které se má zvěstovat světu. Odpečetění malé knihy bylo poselstvím týkajícím se času.

Knihy Daniel a Zjevení tvoří jeden celek. První z nich je proroctvím, druhá odhalením, první kniha je zapečetěná, druhá je otevřená. Jan slyšel tajemstvím, která oznámili hromové, ale nesměl je napsat.

Zvláštní světlo, které dostal Jan a které našlo vyjádření v hlasu sedmi hromů, líčilo události, které se měly odehrát v prvním a druhém andělském poselství. Nebylo nejlepší, aby se lidé o těchto věcech dověděli, protože jejich víra musí být nutně vyzkoušena. Podle Božího řádu se měly zvěstovat nejobdivuhodnější a nejaktuálnější pravdy. Mělo se zvěstovat první a druhé andělské poselství, ale žádné další světlo nemělo být zjeveno dříve, než tato poselství vykonala své zvláštní dílo. To představuje anděl stojící jednou nohou na moři a zvěstující slavnostní přísahou, že více času už nebude.

Tato doba, o které se anděl slavnostní přísahou zmiňuje, neznamena konec světových dějin ani dobu milostí, ale prorocký čas, který by měl být před druhým adventem našeho Pána. To znamená, že lidé už nedostanou žádné jiné poselství o určené době. Po tomto časovém úseku, od roku 1842 až 1844 nebude už žádného přesně vymezeného prorockého času. Nejdelsší časové období sahá do podzimu roku 1844.

Andělův postoj s jednou nohou na moři a s druhou na suché zemi znamená široký dosah zvěstovaného poselství, které se nad vodami dostane všem národům světa. Snědení malé knihy znamená pochopení pravdy, radostné přijetí poselství. Pravda týkající se času druhého příchodu našeho Pána byla nám vzácným poselstvím (MS 59,1900).

7 (Zj 22,10-12) Poslední úseku doby milosti. Závěrečné zvěstování evangelia je posledním obdobím doby milosti pro lidi. Ti, kteří žijí v této době zkoušky a soužení, a přece se nekají a neposlouchají, zahynou s nevěrnými. Jiná zkušební doba nebude. Evangelium, které je třeba zvěstovat všem národům, pokolením, jazykům a lidem, přináší jasnou pravdu o tom, že poslušnost je podmínkou získání věčného života. Kristus dává svou spravedlnost těm, kteří souhlasí, aby je zbavil hříchů. Kristu jsme dlužníky za milost, která nás v něm zdokonaluje (MS 40,1900).

10. kapitola

10	7BC 971
10,1	7BC 989; 3SG 75
10,1-6	2SM 107-8
10,6	2SM 105
10,7	7BC 971-2
10,11	5T 454 (2TT 154); 9T 123

11. KAPITOLA

1. I dána mi. Myšlenková linie z 10. kapitoly pokračuje v 11. kapitole.

Trtina. Tato trtina se měla použít jako měřicí tyč. Porovnej symboliku z Ez 40,3.6; Zach 2,1.2.

Postavil se tu anděl. Textové svědectví tato slova spíše vynechává.

Vstaň. Jan je vyzván, aby vstoupil do scény vidění.

Změř. Na základě Zachariášova symbolického muže s "měřícím lanem", který měřil Jeruzalém na znamení jistoty, že město bude znovu vystavěno (viz pozn. k Zach 2,2)., je možno se domnívat, že měření chrámu i těch, kteří se v něm modlí, je také zaslíbením obnovy a záchrany. Mezi šestou a sedmou pečeti je jakési vsuvkové ujištění, že navzdory hrůzám, které provázejí druhý příchod Kristův, Bůh má svůj lid, která obstojí (viz Zj 7; srovnej s pozn. ke Zj 6,17). Podobně je možno chápat i tuto vsuvku mezi šestým a sedmým troubením jako opětovné ujištění, že uprostřed hrůz provázejících troubení, Boží chrám, tj. zde vylíčený plán vykoupení - a jeho věrný lid, jsou v bezpečí.

Zdá se, že tato obnova a zachování Božího chrámu má ještě zvláštní význam pro plnější pochopení smyslu Kristovy služby v nebeské svatyni, která začala roku 1844.

Chrám. Řec. naos (viz pozn. ke Zj 3,12; 7,15; 11,19). Po velkém zklamání z 22. října 1844 byla pozornost adventních věřících usměrněna k nebeské svatyni a ke Kristově velekněžské službě v ní. Nejde o zmínku o skutečném jeruzalémském chrámu, protože Jan měl toto vidění v době, kdy chrám byl už zbořen. Protože Bůh přestal počítat s Izraelem jako s vyvoleným lidem (viz pozn. k Mat 21,43; viz také 4BC, str. 26-33), tento chrám nebude nikdy obnoven jako bohoslužebné středisko (viz pozn. k Ez 40,1). Proto ani "ti, kteří se v něm modlí", nejsou skuteční Židé, modlíci se ve svém chrámu, ale ti, kteří svou bohoslužbou míří k nebeské svatyni, kde se Kristus přimlouvá za svůj lid (Žid 8,1.2). Ve zvláštním smyslu a v souvislosti tohoto proroctví měření se děje ve zvláštní době církevních dějin.

Ty, kteří se modlí v něm. Tj. pravý duchovní Izrael, Boží lid na rozdíl od "pohanů" (v. 2). Měření uctívajících naznačuje dílo soudu (viz z díla EGW k tomuto věrší).

2. Sín, kteráž vně jest. V Herodesově chrámu, který Jan dobře znal, byl vnitřní dvůr rozdělen na nádvoří pro ženy, nádvoří pro Izrael a nádvoří pro kněží. Za těmito prostorami byl velký vnější dvůr pro pohany. Zeď - "hradba" (Ef 2,14) - oddělovala dvůr venkovní od vnitřního a žádný pohan nesměl beztrestně překročit tuto přehradu (viz 5BC, str. 67). Z hlediska toho, že zmíněná síň je "dána pohanům", by se zdálo, že Jan myslel obzvláště na tento vnější dvůr. Tento dvůr představoval tuto zemi na rozdíl od Božího chrámu v nebi (v. 1).

Vyvrz ven. Jan měl měřit jen ty, kteří uctívají Boha, kteří mají právo vstoupit za ohradu, kam směli jít jen Izraelité. Jen ti mohou mít naději, že budou ochráněni před posledními soudy, které dopadnou na zem.

Dána pohanům. V pozemském chrámu to bylo nádvoří pohanů. Zde mohou "pohané" představovat nevěřící, kteří nepřistoupili k vyvolenému lidu Božímu.

Město svaté. Tj. Jeruzalém (Dan 9,24; viz Luk 21,20). Vydání vnějšího nádvoří pohanům znamená také pošlapání svatého města. O symbolickém významu Jeruzaléma pojednává pozn. pod "budou tlačiti".

Budou tlačití. Tento výraz odpovídá popisu v Dan 7,7.23, kde se mluví o čtvrté šelmě, která šlapala po ostatku (viz pozn. k Dan 7,7.8.25). Protože útok šelmy je namířen hlavně proti "svatým výsostem" (Dan 7,25), není nerozvážené usuzovat, že "svaté město" zde představuje Boží lid.

Čtyřiceti a dva měsíce. Toto období je zřejmě totožné s "časem, časy a částkou času" (Dan 7,25; viz pozn. k tomuto textu).

3. Ale dám... Tj. způsobím, aby...

Dvěma svědkům svým. Komentátoři navrhovali několik výkladů tohoto symbolu. Podle 5. a 6. verše ztotožňovali někteří dva svědky s Eliášem a Mojžíšem (viz pozn. k v. 5.6), ale význam těchto "dvou svědků" sahá dále. Ve v. 4. jsou ztotožněni se "dvěma olivami" a "dvěma svícny", tj. symboly ze Zach 4,1-6.11-14. Podle tohoto verše představují "dvě clivy, kteréž jsou u Panovníka vši země" (v.14). Jako zobrazené olivy dodávají olej svícnu svatyně (v.12), tak z těchto svatých před Božím trůnem přechází Duch Boží na lidi (viz pozn. k Zach 4,6.14; viz také COL, str. 408; TM, str. 338). Protože najúplnější výraz Ducha svatého lidem je obsažen v Písmu Starého a Nového zákona, je možno tyto dva svazky pokládat za dva svědky (viz GC, str. 267); pozn. k Jan 5,39). Žalmista říká o Božím slově: "Svíce nohám mým jest slovo tvé, a světlo stezce mé; "začátek učení tvého osvěcuje" (Ž 119,105; 130; Přísl 6,23).

Budou prorokovati. Navzdory vši vládě zla v období 1260 dní (viz pozn. k v.2) bude Duch Boží - zvláště tak jak se projevuje v Písmu, dále svědčit těm, kteří ho chtějí přijmout.

Tisíc dvě sfě a šedesáte dnů. Toto období je totožné s dobou "čtyřiceti měsíců" z v. 2 (viz pozn. k tomuto verši).

Oblečení jsouce v pytle. Nošení pytlů bylo všeobecným znamením smutku (2 Sam 3,31) a pokání (Jon 3,6-8). Obrazná řeč o smutku Písma může spadat do období, kdy na prvním místě stála lidská tradice (viz pozn. k Dan 7,25).

4. Tiž jsou dvě olivy. Viz pozn. k v. 3

Dva svícnové. Viz pozn. ke Zj 1,12 a také pozn. ke Zj 11,3.

Stojící před obličejem Boha. Viz pozn. k Zach 4,14; Zj 11,3.

5. Ubližovati. Tj. kdo by chtěl nebo zamýšlel škodit.

Oheň vyjde. Narážka na Eliášův soud nad posly Ochoziáše (2 Král 1,10-12). Nakonec ti, kteří vytrvale odmítali svědectví Ducha svatého, budou zničeni v ohnivém jezeře (viz Zj 20,15).

Z úst jejich. Jednotné číslo originálu je zde nepochybně použito místo čísla pomnožného. Tento způsob je v řečtině obvyklý, např. slovo "srdce" (Mat 15,8; Mar 6,52), "tvář" (Mat 17,6; Sk 7,45).

6. Moc. Řec. exousia - autorita. Exousia je uvedena dvakrát v tomto verši a v obou případech je přeložena slovem "moc".

Zavřítí nebe. Jako ve v. 5. i zde je zřejmá nářka na Eliáše, který předpověděl, že v Izraeli nebude pršet po "ta o léta... jediné vedle řeči mé" (1 Král 17,1), nebo podle Lukáše "tři roky a šest měsíců" (Luk 4,25; viz Jak 5,17).

Vodami, aby je obrátili v krev. Až dosud byly v pozadí vzpomínky na Eliáše (viz předcházející a pozn. k v.5), zde je zřejmá nářka na Mojžíše a první ránu na Egypt (2 Moj 7,19-21).

Všelikou ranou. Svědkové nemají jen moc přivolat na své nepřátele stejnou ranu, jaká dopadla na začátku na Egypt, ale i moc přivolat jakoukoli ranu.

7. Když dokonají. Tj. na konci 1260 dní (viz Zj 11,3; viz pozn. k Dan 7,25).

Šelma. Řec. to thērion = divoká šelma. Jan se dosud nezmiňoval o "šelmě" (therion; "čtyři šelmy" ze Zj 4,6 nejsou skutečné šelmy; viz pozn. k tomuto verši). Navzdory tomu se zdá, že čtenář z výrazu "šelma" pochopí, o kterou šelmu jde. Navrhnuty byly dva výklady tohoto symbolu.

Komentátoři, podle nichž "šelma" zde znamená některou předcházející šelmu, i když její totožnost ve Zjevení nenajdeme, nacházejí ji u Daniela, kde je hlavní šelmou čtvrtá z Dan 7. Dále poukazují na to, že ona šelma vyšla z moře a představuje šelmu "vystupující z propasti (abyssos)", což ve Starém zákoně souvisí s mořem (viz pozn. ke Zj 9,1). Podle tohoto názoru by moc představená čtvrtou šelmou z Daniela a obzvláště její pozdější fáze měla být moc, která zabíjí dva svědky.

Podle jiných komentátorů je touto šelmou moc, která se bude snažit zničit Písmo (symbolizované dvěma svědky) na konci 1260denního období, tj. roku 1798 po Kr. (viz pozn. k Dan 7,25). Protože ateismus byl obzvláště populární ve Francii té doby a protináboženský duch přirozeně bojoval proti používání Písma a víře v Boží slovo, viděli komentátoři tuto šelmu v první francouzské republice. Adventisté s.d. se všeobecně přikláněli k tomuto druhému názoru.

Z propasti. Řec. abyssos (viz pozn. ke Zj 9,1; viz také pozn. k výrazu "šelma"). Vzhledem k Francii byla skutečnost, že šelma vychází z propasti, chápána tak, že tento národ nemá základ; byla to ateistická moc. Nová forma saanské moci se projevila sama (viz GC, str. 269).

Zmorduje je. Tj. pokus zničit Boží slovo. O způsobu, jakým Francie bojovala proti náboženství, mluví pozn. k v.9.

8. Těla jejich mrtvá. Textové svědectví se dělí mezi "těla" a "tělo". Avšak jednotné číslo je možno použít také hromadně jako v případě "úst" ve v. 5 (viz pozn.).

Ležeti budou. Nechat mrtvé tělo nepochované se vždy pokládalo za odbojnou nedůstojnost (viz Ž 79,2.3). Viz pozn. ke Zj 11,9.

Města velikého. Skutečnost, že o tomto městě se říká, že je městem, "kde i Pán náš ukřižován jest", zřejmě naznačuje Jeruzalém, "svaté Město" z v. 2. Avšak mnozí komentátoři chápali výraz "kde i Pán náš ukřižován jest" obrazně, jako je třeba chápat i Sodomu a Egypt. Proto "velké město" pokládají za symbol Francie, která na konci 1260letého období projevila charakteristické vlastnosti symbolicky vystižené těmito výrazy. Adventisté s.d. se všeobecně drží tohoto druhého názoru.

Duchovně. Řec. penumatikos, tj. ne doslovně, ale obraznou řečí (viz Iz 1,10).

Sodoma. Sodoma je symbolem mravního ponížení (Ez 16,46-55). Takový byl stav Francie po revoluci.

Egypt. Tato země byla známa svým popíráním existence pravého Boha a odporem vůči Božím příkázáním. Faraon řekl: "Kdo je Hospodin, abych poslouchal jeho hlasu?... Hospodina neznám..." (2 Moj 5,2) Takové postoje byly charakteristické pro vůdce francouzské revoluce.

Ukřižován. Tj. v osobě jeho následovníků, z nichž mnozí zahynuli pronásledováním ve Francii

9. Z pokolení, a z lidu. Jiné národy. Ty měly pozorovat válku proti Písmu ve Francii.

Tři a půl dne. V souladu se zásadou prorockého výkladu, podle které se den počítá za rok, "tři a půl dne" by znamenalo tři a půl roku. Adventisté, kteří v šelmě ze 7. verše vidí všeobecně první francouzskou republiku (1789-1801), obzvláště v jejím protináboženském úsilí, vztahují toto proroctví na krátké období francouzských revolučních dějin, kdy byl ateismus na svém vrcholu. Toto období je možno počítat od 27. listopadu 1793, kdy v Paříži vyšel dekret o zrušení náboženství, do 17. června 1797, kdy francouzská vláda zrušila omezení namířené proti náboženství.

Jako některé jiné části Zjevení, i otázka "tři a půl dne" byla předmětem značně odlišných výkladů. To platí nejen o některých problémech symboliky samé, ale i o těžkostech při určování přesného období v dějinách francouzské revoluce. Avšak přesné zařazení tohoto období není podstatně důležité pro všeobecné pochopení velkých prorockých částí Písma nebo pro pochopení hlavní tematiky tohoto proroctví, ke kterému patří.

10. Kteríž přebývají na zemi. Viz pozn. ke Zj 3,10.

Radovati se budou nad nimi a veseliti se. Řec. eufraino = radovat se, veselit se. Bezbožní lidí zbavení muk, tj. usvědčujícího svědectví dvou svědků si upokojují svědomí a opájejí se veselostí.

Dary budou posílati jedni druhým. Znamení radosti (viz Ester 9,22).

Trápili. Usvědčující mocí svého proroctví (viz v. 3). Není větších muk, než jsou muka nečistého svědomí. Když pravda a spravedlnost dorážejí stále na zatvrzelého hříšníka, stává se mu to nesnesitelným.

11. Po půl čtvrtu dní. Tj. na konci období, kdy těla svědků leží nepochována a vystavení na odiv (viz pozn. k v.9).

Duch života. Tj. duch, který je život. Zde použitým řeckým výrazem se překládá v LXX hebr. výraz ruach chajjim - "dech života" (1 Moj 6,17; 7,15). Pro Žida dech a život znamenalo jedno a to samé. Říci tedy, že do člověka vstoupil duch života, znamená, že člověk dostal život, začal žít (viz 1 Moj 2,7).

Od Boha. Bůh, dárce života, oživuje své věrné svědky.

Postavili se na nohách svých. Srovnej 2 Král 13,21; Ez 37,10.

Bázeň veliká spadla. Provinilé svědomí, které mučilo bezbožné po dobu prorocké služby dvou svědků (viz pozn. k v.10), se opět projevilo. Ti, kteří se těšili nad smrtí svědků, stojí nyní zděšení nad zázrakem vzkříšení těchto Božích služebníků.

12. Hlas veliký s nebe. Původce není uveden, zřejmě však jde o samotného Boha.

Vstupte sem. Bůh své svědky nejen vzkřísil, ale také je vyzývá, aby vstoupili do nebe. Když na ně hledí jejich "nepřátelé", jsou úplně zbaveni potupy a křivdy, kterou snášeli, a prorocká pravda, kterou věrně zvěštovali po 1260 dní, je zjevena všem. Boží hlas je vítá v nebi a na to hledí ti, kteří je chtěli zničit.

Tyto vyvýšené svědky se chápalo jako symbol obdivuhodné popularity Písma od počátku 19. století. Krátce po francouzské revoluci vznikly různé biblické společnosti. Mezi nimi je obzvláště známa Britská a zahraniční biblická společnost, založená roku 1804 a Americká biblická společnost, založená roku 1816. Tyto společnosti s několika jinými rozšířily Písmo do celého světa ve více než tisíci jazycích. Za posledních 150 let nezůstalo Písmo zapomenuté jako duchovní vůdce, ale zažilo svůj největší rozmach.

I vstoupili na nebe v oblaci. Když se Ježíš rozloučil se svými učedníky, oblak ho "vzal od očí jejich" (Sk 1,9). Podobně jsou i tito dva svědkové odneseni do nebe v oblaku. Tento obraz výstižně popisuje vyvýšenost Písma v době po jeho potlačení ve Francii (viz pozn. k Zj 11,9; srovnej s Dan 4,22).

Hleděli na ně nepřátelé jejich. Viz předcházející poznámku k "Vstupte sem".

13. V tu hodinu. Tj. téměř bezprostředně po nanebevstoupení svědků.

Země třesení veliké. Písmo často používá symbolu zemětřesení ke znázornění převratných změn, které charakterizují svět před blízkým druhým příchodem (viz Mar 13,8; Zj 16,18). Komentátoři vztahující toto proroctví na Francii vidí v zemětřesení obraz revolučních změn, které otřásly národem na konci 18. století.

Desátý díl. Nejde o konečné zemětřesení, protože v té době (srovnej Zj 16,18) padá jen část města (viz pozn. k v.2 a 8). Toto zemětřesení znamená přechodný soud, který děsí některé z těch, kteří jásali nad smrtí svědků. Někteří vztahují výraz "desátý díl" na celou Francii, protože byla jedním z "deseti králů" kteří povstali po pádu Římské říše (Dan 7,24). Podle jiných jde o papežský Řím a Francii jako jednu z jeho deseti částí.

Sedm tisíců. I když jde o malý počet lidí, přece je jich dost, aby pozůstalí uznali svrchovanost Boha, jehož svědky pohrdli.

Lidu. Řec. onomata anthropon = jmen lidí. Podle některých onomata - jména zde mají smysl "osob" (viz pozn. ke Sk 3,16). Podle jiných onomata znamenají názvy, úřady a rady, které byly za francouzské revoluce zrušeny.

Bohu nebeskému. Tento název se často vyskytuje u Daniela (viz Dan 2,18.19.37.44; viz také Ezdr 5,11.12; 6,9; 7,12).

14. Bída druhá (druhé běda). Tj. soudy šestého troubení, které skončily roku 1840 (viz Zj 8,13; viz také Zj 9,12; viz Dodat. pozn. ke Zj 9).

Třetí bída. Tj. události ze sedmého troubení (verše 15-19).

15. Sedmý anděl. Zde je vyznačen začátek třetího běda (viz pozn. k v.14), a konec vsuvky mezi 6. a 7. troubením (Zj 10,1 až 11,14; viz pozn. ke Zj 11,1). Adventisté s.d. datují jeho počátek rokem 1844 (viz pozn. k v. 19).

Hlasové velicí. Pravděpodobně hlasy nebeských zástupů (Zj 5,11.12). Podobně i v sedmé ráně je slyšet mocný hlas z nebeského chrámu (Zj 16,17).

Království. Textové svědectví potvrzuje spíše čtení "království" v jednot. čísle. Kristus přijímá království krátce před svým příchodem na zem (viz pozn. k Dan 7,14). V čase jeho příchodu je zmařena každá pozemská pozice (viz pozn. ke Zj 17,14).

Krista jeho. Tj. jeho pomazaného (viz Ž 2,2). Nebeské zástupy, které nemusely být skrze Krista spaseny, hovoří o něm jako o "jeho (Božím) Kristu", pravděpodobně proto, že název "Kristus" se obzvláště vztahuje na druhou osobu božství v úloze Pomazaného pro dílo vykoupění.

Kralovatit' bude na věky věků. Viz Dan 2,44; 7,14.27; Luk 1,33.

16. Čtyřmécítma starců. Viz pozn. ke Zj 4,4.

Padli na tváři své. Srovnej se Zj 4,10.

17. Pane Bože všemohoucí. Viz pozn. ke Zj 1,8. Obzvláště výstižný název pro Boha jako vítěze.

Kterýž jsi. Viz pozn. ke Zj 1,4.

Kterýžs byl. Viz pozn. ke Zj 1,4.

Kterýž přijíti máš. Textové svědectví potvrzuje vynechání těchto slov. Pravděpodobně jsou vynechána z celé formule ze Zj 1,4 proto, že hlavní důraz chvalořešení starších je spíše na minulém a přítomném postavení Božím než na budoucím.

Nebo jsi přijal moc svou velikou, a království ujal. Vítězná vláda začíná Božím potvrzením své všemohoucnosti. Bůh byl vždy všemohoucí a vláda hříchu byla jen trpěna, aby všem tvorům byla zjevená skutečná přirozenost zla. Po dosažení tohoto cíle Bůh přebírá svou "velkou moc" a opět svrchovaně vládne (viz 1 Kor 15,24-28).

18. I rozhněvali se národové. Porovnej se Ž 2,1. Takový bude stav národů před Kristovým příchodem. Budou se sjednocovat, aby mohli bojovat proti dílu Kristovu a jeho lidu (viz pozn. ke Zj 13,12; 14,8).

Hněv. Boží hněv je soustředěn v sedmi posledních ranách (Zj 15,1). Tyto rány zadržují opozici vůči Kristu.

Čas. Řec. kairos, zvláštní doba s určitým záměrem (viz pozn. ke Zj 1,3). Je to doba soudu, odplaty a záhuby.

Aby souzení byli. Zmínka o odplatě a zničení naznačuje, že Jan mluví o konečném soudu po tisíciletí (Zj 20,12-15).

Aby dána byla odplata služebníkům tvým. Viz Mat 5,12; 61,; 1 Kor 3,8; Zj 22,12. Protože uvedené události jdou za sebou (viz EW, str. 36), odplata, o níž se zde mluví, je jeditvím nové země na konci tisíciletí.

Prorokům. Boží zvláštní služebníci, kteří mluví v jeho jménu. Tato skupina lidí nesla těžkou zodpovědnost a pro svého Pána často snášela i největší utrpení.

Svatým. Údy Kristova těla vyznačující se čistotou života.

Bojícím se jména tvého. Řec. hoi foboumenoi; ve Skutcích jsou tímto výrazem označeni neúplní prozelyté, kteří přece uctívali pravého Boha (viz pozn. ke Sk 10,2). Použití téhož všeobecného významu zde znamená, že tato třetí třída, která má přijmout odplatu při soudu, může znamenat ty, kteří nepoznali ceře Krista a jeho spásnou cestu, kteří však žili v plnosti světla, jež je osvítilo. Protože se báli Božího jména, jak jim bylo zjeveno, dosáhnou také odplaty (viz DA, str. 638). Naproti tomu výraz hoi foboumenoi může být jednoduše v apozici (přístavku) se slovem "svatý". Potom bychom četli: "Světí, bojící se tvého jména".

Malým i velikým. Světské postavení nemá význam při posledním soudu.

Aby zkažení byli ti, kteříž nakažují zemi. Osud bezbožných, kteří ničili zemi - fyzicky i duchovně - je výrazně výstižný. Sami jsou zničeni.

19. Chrám. Jan vudiěl ve vidění Boží nebeský chrám s "truhlou jeho smlouvy" jako středem tohoto zjevení. V předobrazné svatyni, která byla jen "podobností pravé" (Žid 9,24) v nebi, truhla byla ve svatyni svatých na tom místě, které bylo středem pozornosti při bohoslužbě v Den smíření, tj. v předobrazném Dni soudu. Jan vidí nebeský chrám a hlavně "truhlu jeho smlouvy" v souvislosti s počátkem sedmého troubení. To znamená, že druhá a poslední část Kristova díla v nebi, odpovídající předobraznému Dni smíření, započala. Z jiných textů Písma víme, že tato závěrečná část Kristova díla začala roku 1844 (viz pozn. k Dan 8,14). Proto adventisté s.d. označují onen rok za počátek sedmého troubení.

Truhla smlouvy jeho. Truhla v předobrazné svatyni přechovávala Desatero. Boží nezměnitelný mravní zákon pro všechny lidi a všechny věky. Žádný

věřící v Boha v Izraeli si neuměl představit truhlu bez Desatera. Janovo vidění truhly je výrazným svědectvím, že v posledních hodinách světa má být Boží slavný mravní zákon ústředním bodem přemýšlení i života všech, kteří chtějí sloužit Bohu v duchu a v pravdě (viz pozn. ke Zj 12, 17; 14,12; viz GC, str. 433).

Blýskání, a hlasové, a hromobití. Jako v sedmé ráně (Zj 16,18).

Zemětřesení. Jako v sedmé ráně (Zj 16,18.19; viz pozn. ke Zj 11,13).

Krupobití veliké. Jako v sedmé ráně (Zj 16,21).

Z DÍLA E. G. WHITEOVÉ KE ZJ 11

1 (Zj 20,12.13; 1 Petr 4,17; 2 Petr 1,10.11) Měření Božího chrámu. Probíhá Boží soud, který už od určité doby zasedá. Pán nyní praví: "Změř chrám Boží, i oltář, i ty, kteří se modlí v něm." Když jdete za svými zájmy, pamatujte, že Bůh vás proměřuje; když plníte své domácí povinnosti nebo se pouštíte do rozhovoru, Bůh vás měří. Nezapomínejte, že vaše slova a činy jsou jakoby fotograficky zaznamenané v nebeských knihách, jako když umělec zobrazí tvář na lesklé desce...

Zde pokračuje dílo, měření chrámu a těch, kteří se v něm modlí, aby bylo jasné, kdo v poslední den obstojí. Ti, kteří věrně obstojí, budou mít volný přístup do království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Při své práci pamatujme, že Strážce pozoruje ducha, v jakém dílo konáme. Nepozveme Spasitele, aby nám byl pomocníkem v každodenním životě, ve všedních a domácích povinnostech. Potom se v Božím jménu zřekneme všeho, co není potřebné, všech marných řečí a neúčinných návštěv a úplně se stane služebníky živého Boha (MS 4,1888).

19 (viz EGW pozn. k 2 Moj 31,18; Iz 6,1-7; 58,12-14): Kamenné desky jsou přesvědčivým svědectvím. Jaká vítězoslavná chvíle to bude pro všechny věrné, až se v nebi otevře Boží chrám! V chrámu bude archa úmluvy, ve které jsou dvě kamenné desky s napsaným Božím zákonem. Tyto kamenné desky budou přineseny ze skryše a na nich bude viditelně Božím prstem napsané Desatero. Tyto kamenné desky, dosud uložené v truhle smlouvy, budou přesvědčivým svědectvím o pravdě a závazných požadavcích Božího zákona (Dopis 47,1902).

Příkázání jsou v nebeské truhle. Rouhavé mozky a srdce si myslely, že mají dost síly, aby změnilly Boží časy a zákony; ale v úkrytu nebeských archívů, v Boží truhle, jsou původní příkázání napsaná na dvou kamenných deskách. Žádný pozemský vládce nemá moc vybrat tyto desky z jejich posvátné skryše pod slitovnicí (ST 28.2.1878).

11. kapitola

11,1	7BC 972; 7T 219; TM 17
11,1.2	TB 209
11,2.3	GC 54, 266-7,306,356; SR 331
11,2-13	GC 266-88
11,4	CW 114; GC 267
11,5	GC 268
11,6	DA 413
11,7.8	GC 258,273,287
11,10	GC 274
11,11.12	GC 287
11,13	GC 286
11,15	CT 414; GC 301
11,18	EW 36,85; LS 117; LSM 221; 6T 14 (ChS 51; 2TT 369);